

ORIVEDEN ASEMANSEUDUN KEHITTÄMINEN

RAPORTTI 1/2022

RAMBOLL

Bright Ideas. Sustainable change.

0 100 200 300 m

SISÄLTÖ

1. Työn tausta ja tavoitteet
2. Oriveden asemanseudun kehittämisen lähtökohdat
3. Tulevaisuuden kehityssuunnat
4. Oriveden asemanseudun tulevaisuus
5. Tiekartta
6. Yhteenveto ja suositukset

LIITTEET

Liite 1. Kyselyn tulosten yhteenveto

Liite 2. Tulevaisuudenkuvien vaihtoehdot

Liite 3. Yleisötilaisuuden tulosten yhteenveto

1

Työn tausta ja tavoitteet

TYÖN TAUSTA JA TAVOITTEET

TAVOITTEET JA LAATIMINEN

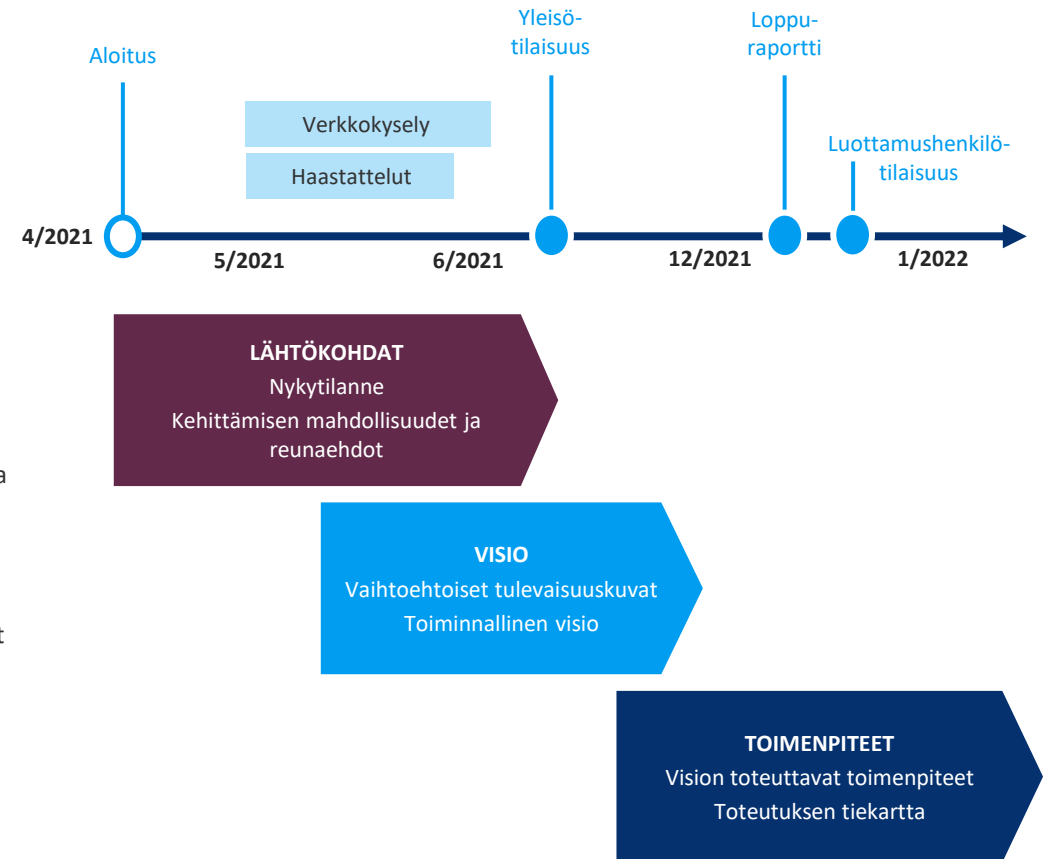
Asemanseutu on Orivedellä keskeinen kehitysalue, jonka roolin merkitys solmukohtana monipuolisena asiointi- ja asuinympäristönä on tunnistettu aiempien suunnitelmien ja selvitysten laatimisen yhteydessä.

Oriveden asemanseudun kehittämissuunnitelman tavoitteena oli laatia Oriveden asemansuudulle kehittämissuunnitelma ja toimenpidekartta visioon pääsemiseksi. Suunnitelma rajautuu asemanseudun lähiympäristöön, mutta myös asemanseudun kytköksiä laajempaan yhdyskunta- ja aluerakenteeseen. Suunnitelma ei vastaa asemakaavan tarkkuustasoa, vaan kyseessä on alueellinen tarkastelu ja linjaaminen tukemaan alueen tulevaa asemakaavoitusta.

Työssä on selvitetty kehittämisen lähtökohdat perustuen aikaisempiin selvityksiin, tilasto- ja aluerakenteen tarkasteluun sekä kehitystrendeihin. Työssä on lisäksi toteutettu haastattelut alueen keskeisille toimijoille, kaikille avoin verkkokysely ja yleisötilaisuus etäyhteyksin 16.6.2021. Kaupungin luottamushenkilöille järjestetään suunnitelman esittely- ja keskustelutilaisuus tammikuussa 2022.

Kehittämissuunnitelma on laadittu Oriveden kaupungin toimeksiannosta Ramboll Finland Oy:ssä monialaisena prosessina. Työ toteutettiin aikavälillä huhtikuu – lokakuu 2021. Työtä ohjasi Oriveden kaupungin ohjausryhmä, johon kuuluivat Niina Tiittanen, Juha Kuusisto, Seppo Tingvall ja Veli-Pekka Naumanen.

Rambollilta työhön osallistui kaupan ja palveluiden, palvelumuotoilun, kaupunkikehityksen, arkkitehtuurin, liikenteen ja maankäytön asiantuntijoita. Työstä vastasi projektipäällikkö Eero Salminen ja työhön osallistuivat Laura Kömi, Inna Ampuja, Eero Kauppinen, Jarkko Kukkola, Katri Einola, Aino Ropponen ja Kim Brander.

TYÖN TAUSTA JA TAVOITTEET

TAUSTALLA OLEVAT SELVITYKSET JA SUUNNITELMAT

Asematien ympäristössä tavoitteena on asemakaavan ajantasaistus mm. asema-alueen rakennuskannan osalta, joka on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Lisäksi selvitetään asemakaavassa olevien teollisuusalueiden käyttötarkoituksuuuutoksia ja tarkistetaan alueen liikennejärjestelyjä.

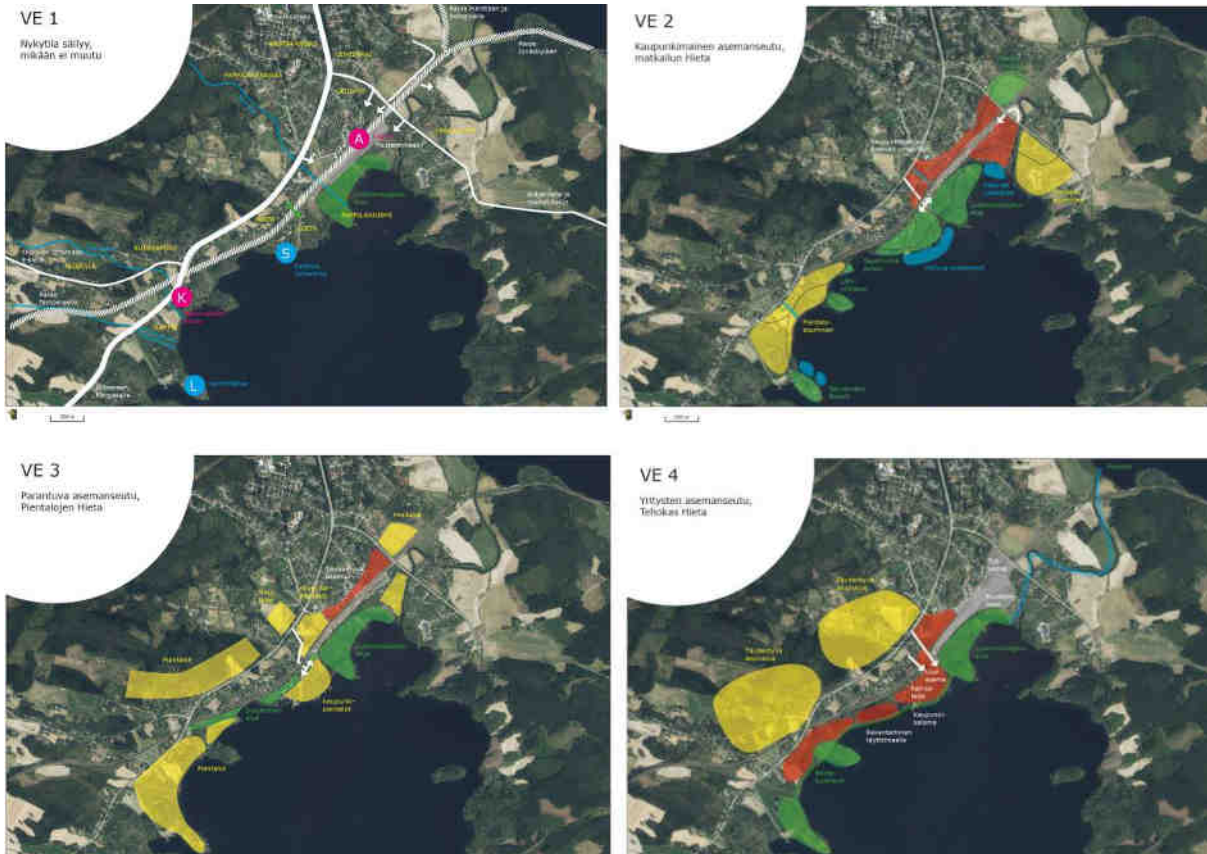
Aseman eteläpuolisella kaavoittamattomalla alueella on tarkoitus ratkaista alueen maankäyttö ja mm. liikennejärjestelyt.

Kaupunginhallitus on 6.2.2017 päättänyt maanomistajan aloitteesta ryhtyä selvittämään asemakaavan muutosta Vehkalahden Markunniemen alueella. Hanke edellyttää maankäyttösopimuksen laadintaa.

Aseman ympäristössä on tehty rakennetun ympäristön inventointia kesän 2019 aikana. Kaavasunnittelu käynnistyy, kun strateginen yleiskaava on vahvistunut. Ennen varsinaista kaavoitusta Aseman alueelle laaditaan alueen kehittämiseen tähtäävä yleissuunnitelma.

Seuraavilla sivuilla on lyhyesti kuvattu aluetta koskevia suunnitelmia ja selvityksiä.

ASEMANSEUDUN JA HIEDAN ALUEEN KEHITTÄMISSELVITYS (FCG)

FCG:n 2019 toteuttamassa asemaseudun ja Hiedan alueen kehittämiselvityksessä tutkittiin Oriveden rautatieaseman ympäristöä ja siihen liittyvien Längelmäveden ranta-alueiden kehittämispotentiaalia. Kehittämiselvityksen tavoitteena oli selvittää suunnittelualueen eri toimintojen yhteen sovittamista, tiiviin asumisen erilaisia mahdollisuuksia sekä Hiedan rannan sopivuutta joukkoliikenteeseen tukeutuvana tiiviin asumisen alueena. Työ liittyi Oriveden strategiseen yleiskaavaan.

Kehittämiselvityksessä on kuvailtu suunnittelualueen nykytilanne ja alueelle tehdyt suunnitelmat. Kootujen tietojen perusteella on tehty neljä erilaista skenaariotarkastelua ja arvioitu niiden vaikutuksia.

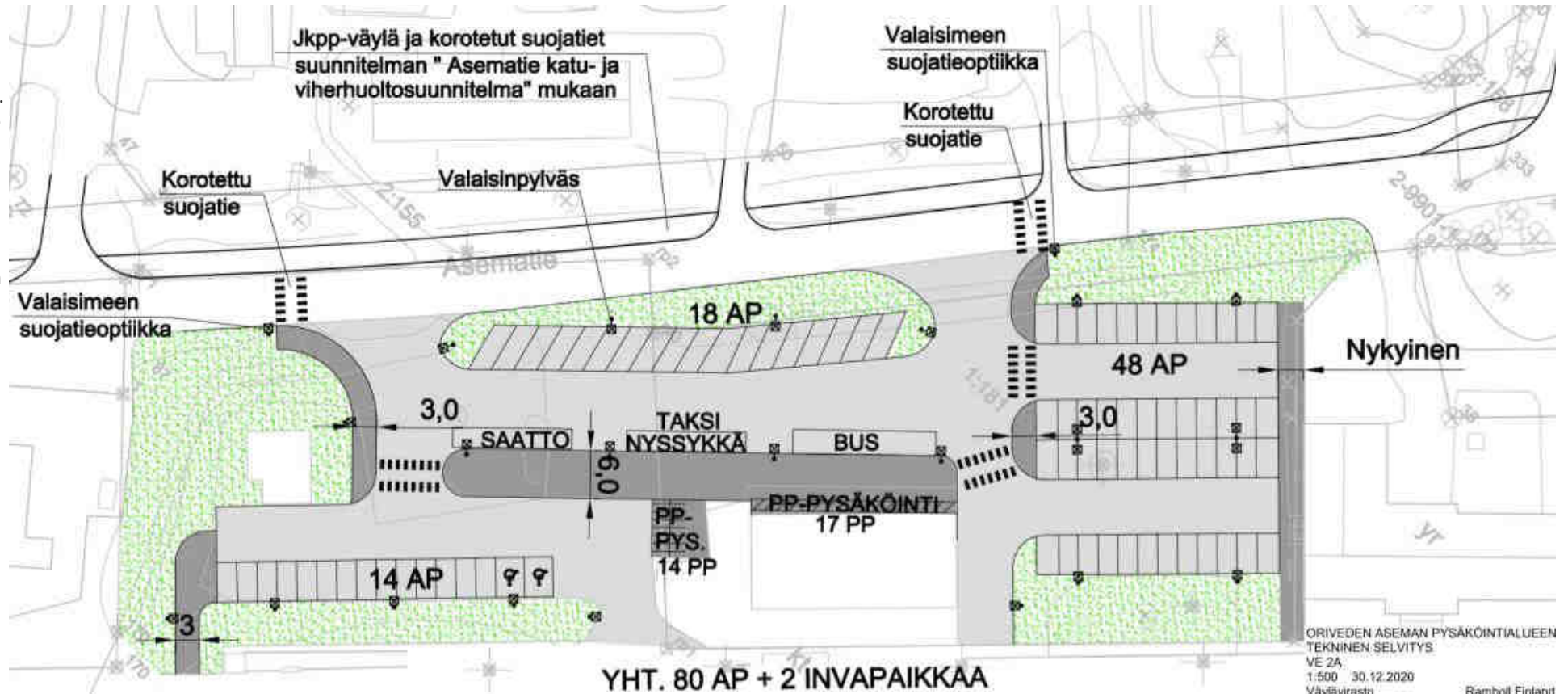
- VE1: Nykytila säilyy, mikään ei muutu
- VE2: Kaupunkimainen asemaseutu, matkailun Hieta
- VE3: Parantuva asemaseutu, Pientalojen Hieta
- VE4: Yritysten asemaseutu, Tehokas Hieta

ORIVEDEN ASEMAN PYSÄKÖINTIALUEEN TEKNINEN SELVITYS (RAMBOLL FINLAND OY)

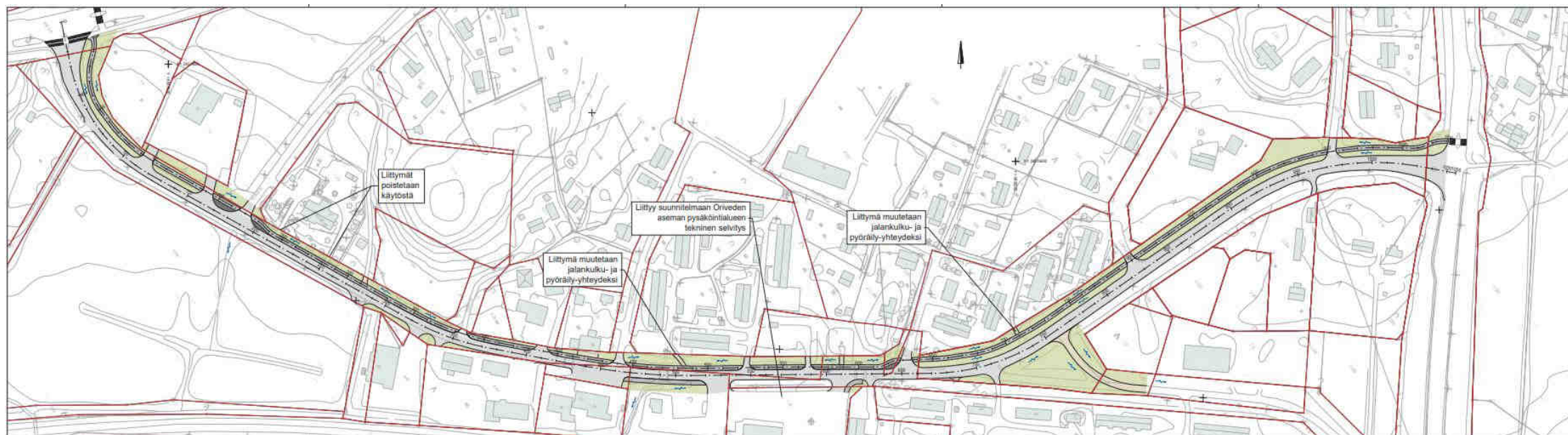
Oriveden asema-alue sai rahoitusta vuonna 2020 solmitussa valtion ja kuntien yhteisessä MAL-sopimuksessa. Valtion rahoitus on hankkeelle puolet eli enintään 150 000 euroa ja Oriveden kaupungilla toinen puolikas hankkeesta. MAL-rahoitus liittyy Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen edellytysten parantamiseen.

Väylävirasto on teettänyt yleissuunnitelmatasoisen selvityksen aseman pysäköintialueesta vuonna 2020 (ks. Kuva oikealla).

Hanke toteutetaan vuoteen 2023 mennessä.

JKPP-VÄYLÄN SUUNNITELMA (AFRY FINLAND OY)

Pirkanmaan ELY-keskus ja Oriveden kaupunki ovat laatimassa katu- ja rakennussuunnitelmaa Asematien (mt 3261) parantamisesta. Parantamisenhakkeen keskeinen tavoite on suunnitella uusi jalankulku- ja pyöräiliikenteen väylä Asemantien pohjoispuolelle. Suunnitelman toteutumisen jälkeen Asematie muuttuu kaupungin omistamaksi kaduksi.

ORIVEDEN ASEMA

TULEVAISUUDEN LÄHIJUNALIIKENTEEN MAHDOLLISUUDET JA MAANKÄYTÖN EDELLYTYKSET ORIVEDELLÄ (RAMBOLL FINLAND OY, 2020)

Aseman status eri suunnittelutasoilla

- Pirkanmaan maakuntakaava 2040: **esitetty**
- Oriveden strategisen yleiskaavan ehdotus: **esitetty** (aseman lähiympäristö -merkintä)
- Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040: **esitetty**

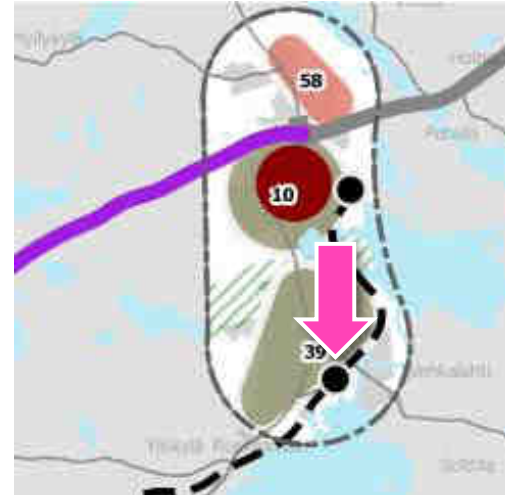
Aseman ympäristön tavoitteet

- Asematien vartta ja ympäristöä tavoitteena täydentää taajaman puolella rataa samalla parantaen kävely- ja pyöräily-ympäristöä ja liityntäpysäköinnin mahdollisuuksia. Kulttuuriympäristön arvot tavoitteena hyödyntää voimavarana. (strat. yleiskaavan ehdotus)
- Uusi/merkittävästi kehitettävä asuinalue: Orivesi, asema (rakennesuunnitelma)
- Tavoiteltava ulkoiluverkosto Eräjärventielle ja virkistysyhteys Iso Teerijärven virkistysalueelta Pappilanniemen virkistysalueelle

Haasteet nykytilanteessa

- Toimintojen yhteensovittamisen haasteet (puuterminaali, ratapiha-alue, asuminen, virkistys). Asumiselle aiheutuvat häiriöt (melu, värinä).
- Radan estevaikutus maankäytön kehittämiseksi
- Aseman saavutettavuuden kehittämistarve
- Palveluiden mahdollinen väheneminen entisestään

Rakennesuunnitelma

Maakuntakaava

Kulkumuoto	Matka-aika Tampereen keskusta (asemalta- asemalle)	Matka-aika verrattuna lähijunaan
Auto 	40 min	1,7-kertainen
Bussi 	50 min	2,1-kertainen
Juna 	24 min	

*Huom. Matka-aika Tampereelle lähijunalla on arvioitua pidempi, jos Tampere-Orivesi –rataosuudelle tulee uusia seisakkeita ja jos lähijunat pysähtyvät niissä.

TYÖN TAUSTA JA TAVOITTEET

HISTORIA

Rautatie oli suunniteltu avattavaksi liikenteelle vuonna 1883, mutta se valmistui etuajassa ja väliaikainen liikenne voitiin aloittaa Orivedellä 22. marraskuuta 1882. Varsinainen vihkiäisjuhla pidettiin kuitenkin vasta 23. syyskuuta 1883. Aseman ympäristössä on pieni puisto ja 1800-luvun lopulla syntynyttä asutusta. 1920-luvulla asemalle tuotiin lisää rakennuksia Terijoelta.

1880-luvun alussa haluttiin saada asemalta rata myös satamaan, mutta sitä ei heti rakennettu. Rakennustöihin ryhdyttiin varsin nopeasti ja rata valmistui 15. syyskuuta 1890. Siitä tuli vajaan puolen kilometrin pituinen, ja sen päähän rakennettiin 210 metriä pitkä ja 13,5 metriä leveä satamalaituri.

Orivedestä tuli risteysasema 1. joulukuuta 1946, jolloin käynnistyi henkilö- ja kokovaunukuormaliikenne Torkkeliin. Myöhemmin rata avattiin liikenteelle Jämsään asti ja lopulta 28. toukokuuta 1978 Jyväskylään. (Lähde: Wikipedia)

TYÖN TAUSTA JA TAVOITTEET

ORIVEDEN RAUTATIEASEMAN SEUDUN JA HIEDAN SAHAN KULTTUURIYMPÄRISTÖSELVITYS (HEILU OY)

Oriveden asemaseudulle on laadittu kulttuuriympäristöselvitys vuonna 2021. Selvitys valmistui hieman ennen kehittämistyötä, joten siinä esiin nousseet seikat saatiin mukaan tähän selvitykseen.

Tiivistelmä:

Oriveden ja Hiedan sahan alueen arvoina on 1800-luvun liikenteen ja teollisuuden kehityksen tuomat kerrostumat talonpoikaiseen maaseutumaisemaan. Suuri osa alueesta on vapautunut veden alta luonnonmullistuksen jälkeen 1604, mikä rajaa alueen kulttuurikerrosten iän. Vanhinta aluetta ovat Laitamon alueet, entiset Pappilan kylän viljelymaat, joiden historia liittyy maatalouteen ja jälleenrakennuskauden asutukseen asemataajaman ympärillä. Aseman sijainti kietoutuu olennaisesti Längelmäveden vesireittiin ja asutukseen ympäröivillä Säynäjoen ja Vehkalahden alueilla.

Asemaseutu ja Hiedan saha muistuttavat liikenteen kehityksen vaikutuksista rakennetun ympäristön kehityksessä. Rata toi valtiojohtoisen tyyppiarkkitehtuurin, kuljetti kokonaisia taloja Terijoelta saakka sekä materiaaleja että tyylivirtauksia. Kirkkoveneiden rinnalle tulivat höyrylaivat ja tukinuitto paperiteollisuuden tarpeisiin.

1950-luku on myös Orivedellä ollut Asemaseudun kukoistusaikaa. Pienteollisuuden ja palveluiden määrä oli korkea palvelen alueelle syntyneellä asutustalla, johon vaikuttivat sekä palaavat rintamamiehet, karjalaisen väestön asuttaminen että mahdollisuudet pientilojen perustamiseen. Rata toi, vei ja kuljetti tehokkaasti. Autoistumisen myötä palveluiden tarve asemakylässä alkoi hitaasti hiipua ja pienviljely vaihtui omakotitaloasumiseen ja työssä käyntiin kodin ja oman kylän ulkopuolella.

Lähde: Heilu Oy

2

Oriveden aseman- seudun kehittämisen lähtökohdat

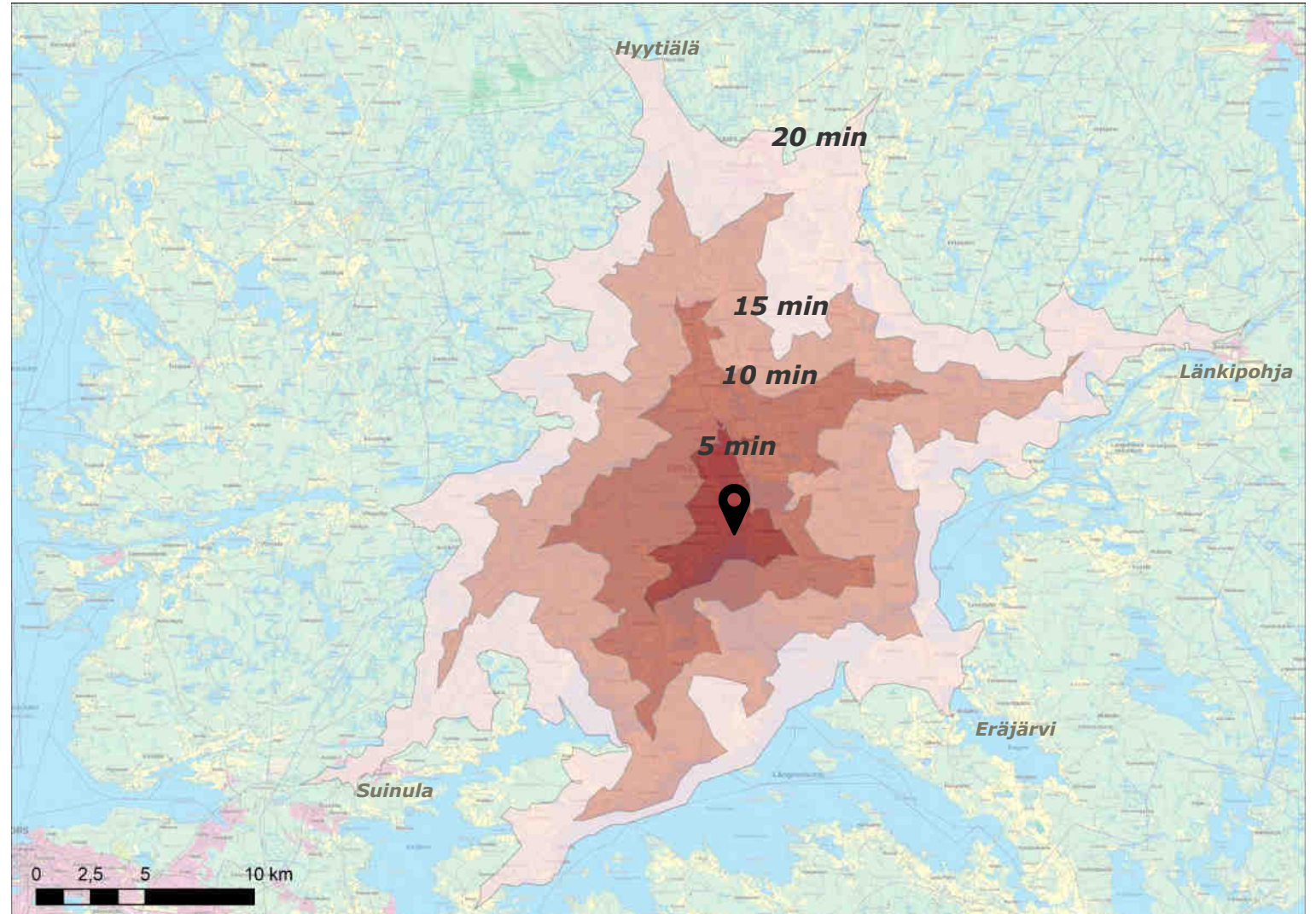
0 100 200 300 m

An aerial photograph of the Oriveden railway station area. A large, semi-transparent blue circle is centered over the station and surrounding residential and commercial buildings. A smaller, dashed white circle is also centered over the station. The surrounding landscape is a mix of green fields, forests, and some industrial or construction sites. A scale bar in the bottom left corner indicates distances of 0, 100, 200, and 300 meters.

ASEMANSEUDUN SAAVUTETTAVUUS

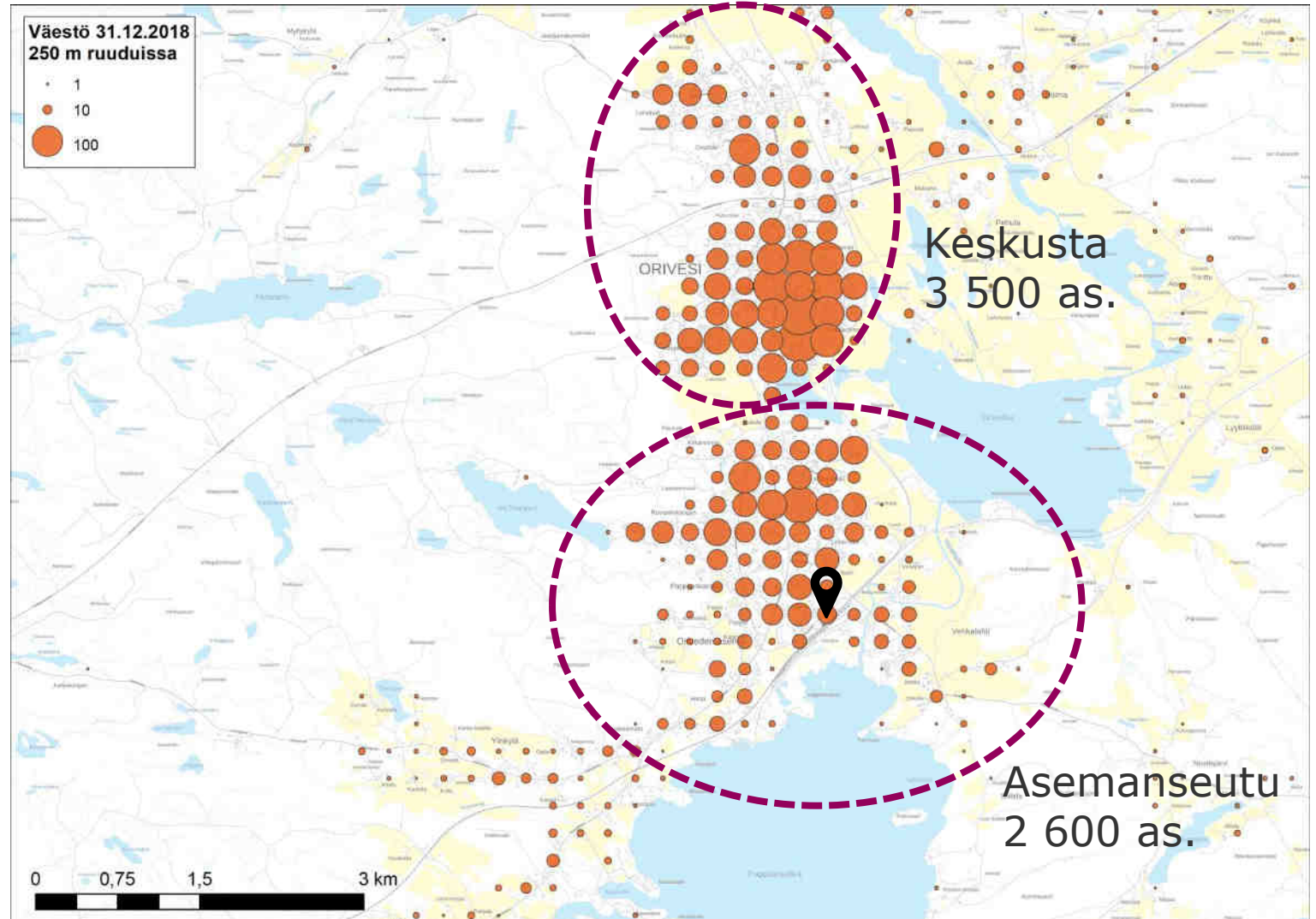
Oheisella kartalla on kuvattu Oriveden asemanseudun saavutettavuutta autolla.

- Oriveden asemanseudun tavoittaa autolla:
 - 5 min: 5 600 as.
 - 10 min: 7 100 as.
 - 15 min: 8 000 as.
 - 20 min: 10 400 as.
- Junalla:
 - Tampere 25 min
 - Jämsä 35 min
 - Jyväskylä 1 h

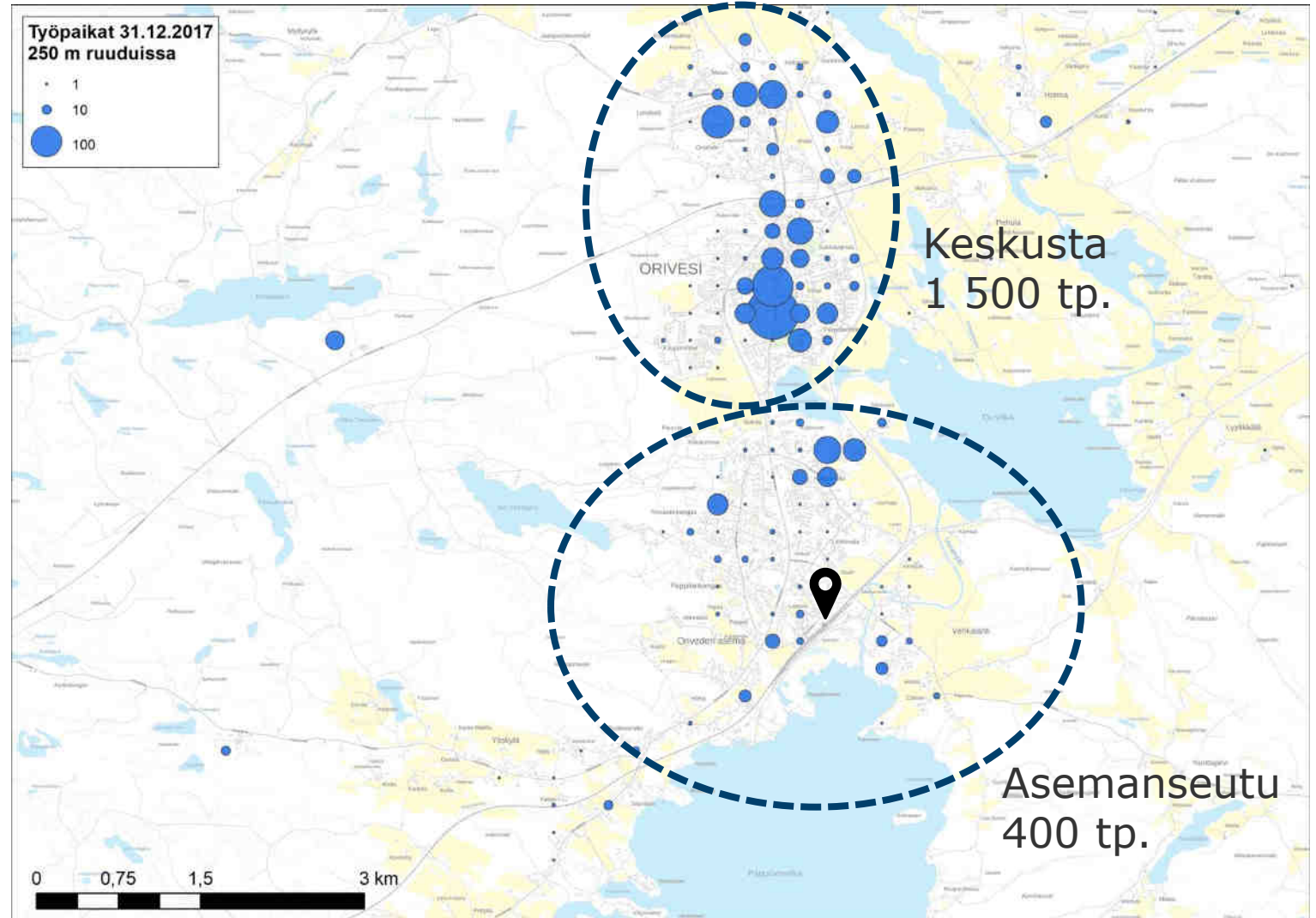
VÄESTÖ

- Asukkaita Oriveden asemanseudun lähistöllä ja keskusta-alueella 250 metrin tilastoruuduissa
- Asemanseudun välittömällä lähialueella sijaitsee nykyisin noin 2 600 asukasta; tyypillisesti lähipalveluiden sijoittumisen kriteerinä esim. kaupallisten palveluiden osalta on noin 3000 asukkaan lähiostovoima
- Tiivistämällä asemanseutua ja parantamalla kohteen näkyvyyttä sekä tuomalla junankäyttäjien ostovoimaa voidaan synnyttää edellytyksiä monipuolisemmille lähipalveluille. Päivittäistavara-kaupassa kokoluokka jäänee kuitenkin valintamyymälä-tasolle (alle 800 m²)

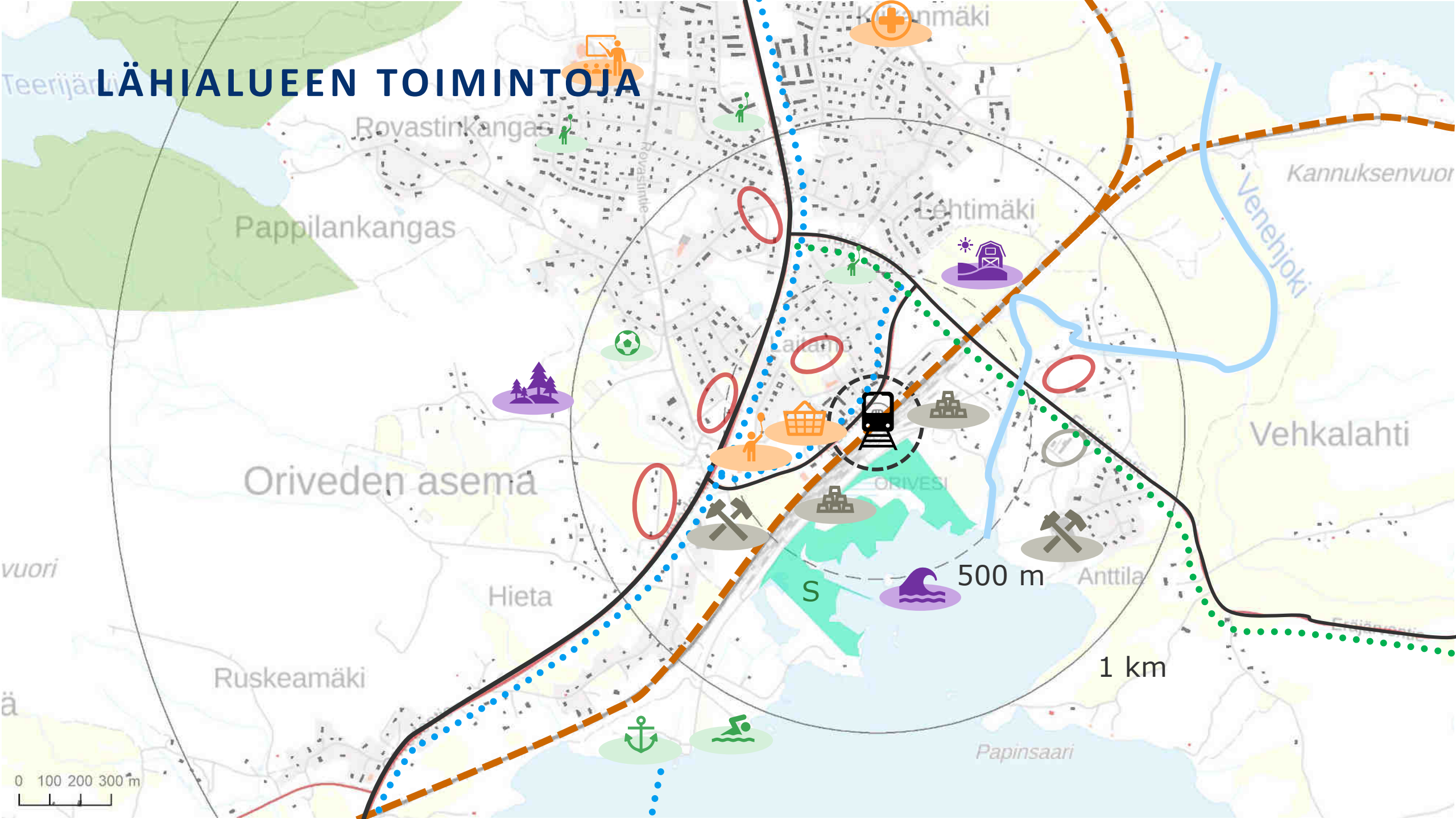

TYÖPAIKAT

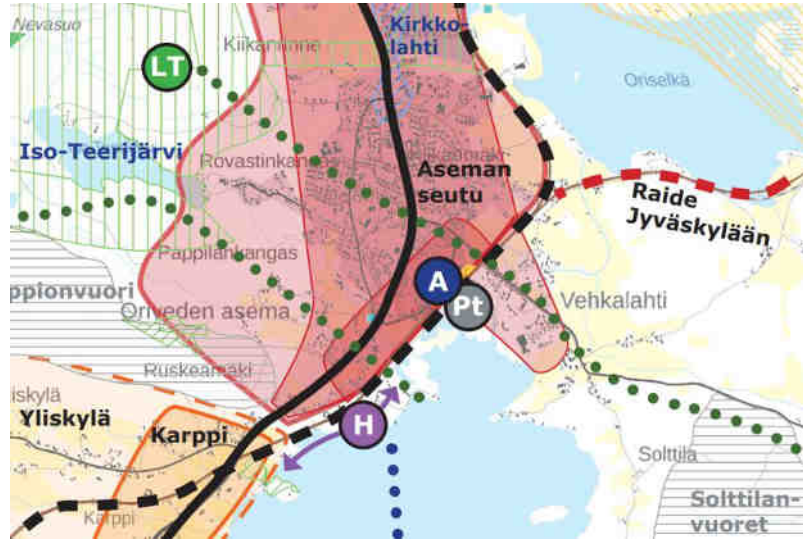
- Työpaikkojen määrä 250 metrin ruuduissa
- Työpaikat keskittyneet keskusta-alueella, asemansseudun välittömässä läheisyydessä ei juurikaan työpaikkoja
- Tulevaisuudessa asemansseudulla tulisi sijaita monipuolisemmin työpaikkoja, jotta alueelle saataisiin tasaisempaa kysyntää myös muille palveluille; tulevaisuuden kehitysnäkökulmia voivat olla myös jousto- ja yhteiskäyttötilat.

LÄHIALUEEN TOIMINTOJA

KAAVOITUS- JA MAANOMISTUSTILANNE

Kehittämismääräykset
Kartta B

Tiivistävä ja kohtentuva keskustaajama
Keskustaajamaa täydennetään erityisesti joukkoliikennereittien ja palveluiden läheisyydessä. Rakentamisessa kiinnitetään huomiota asuntotarjonnan monipuolisuuteen. Ydinkeskustan ja aseman seutuja täydennetään merkittävästi, tukien kävely- ja pyöräilyympäristöä. Ydinkeskustan ja Oripohjan kytkeytyvyyttä pyritään parantamaan. Keskustaajamaa voidaan laajentaa matillisesti taajaman reuna-alueilla.

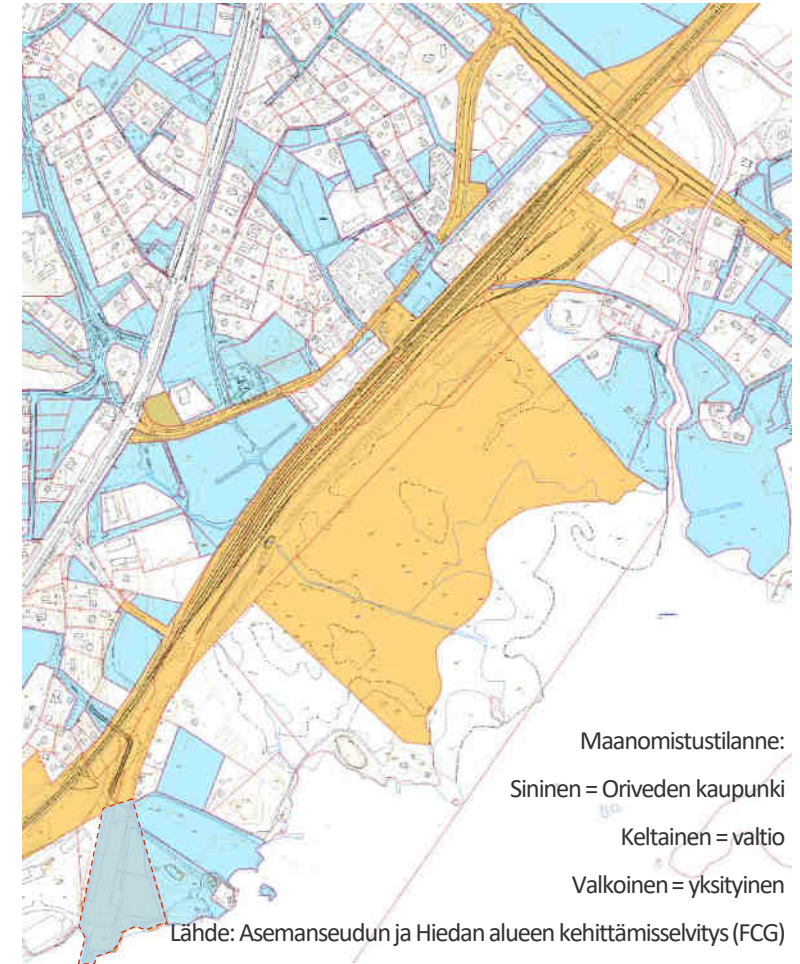
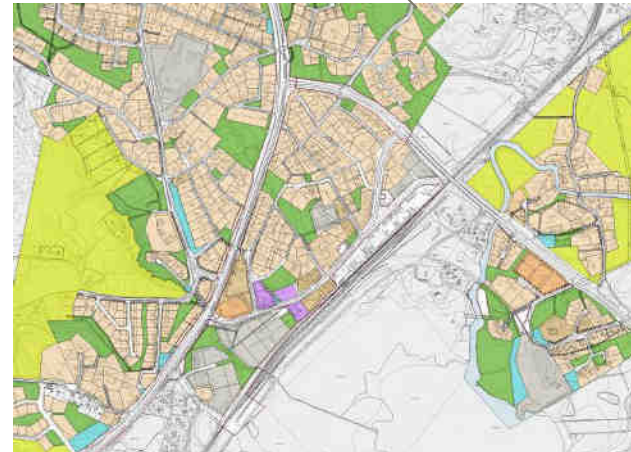
Aseman lähiympäristö
Aseman tien vartta ja ympäristöä täydennetään taajaman puolella rataa samalla parantaen kävely- ja pyöräilyympäristöä. Kulttuuriympäristön arvot hyödynnetään voimavarana.

Tavoiteltava ulkoiluverkosto

Hiedan ranta
Hiedasta Säynäniemen ulottuvaa aluetta kehitetään tavoitellen alueen aktiivista hyödyntämistä. Toteutusratkaisussa pyritään kustannustaloudelliseen ratkaisuun, joka tukee kaupungin vetovoimaa. Maaperän kunnostustoimet valitaan alueelle tulevien toimintojen mukaan. Alueen saavutettavuuteen kiinnitetään huomiota.

Puunkuormausalue
Merkinnällä on osoitettu puunkuormausalueet Asemanrannassa ja VT9:n varrella. Suunnittelussa on huolehdittava liikennejärjestelyiden toimivuudesta sekä asumisen ja muun maankäytön yhtensovittamisesta.

- **Strategisessa osayleiskaavassa** merkittävä osa asemanseudusta on määritelty tiivistäväksi ja kohtentuvaksi keskustaajamaksi. Lisäksi alueelle on määritelty täydennettävä aseman lähiympäristö, parannettava kävely- ja pyöräilyympäristö, tavoiteltava ulkoiluverkosto, Hiedan rannan aktiivinen ja kustannustehokas hyödyntäminen, sekä puunkuormausalue.
- **Aseman ympäristön asemakaavamuutos** kaavoitusohjelmassa, mutta ei vielä käynnissä

MAANKÄYTÖN POTENTIAALI (1 KM SÄDE)

ARVIOITU TULEVAISUUDEN LÄHIJUNA-
LIIKENTEEN MAHDOLLISUUDET JA MAANKÄYTÖN
EDELITYKSET ORIVEDELLÄ – SELVITYKSEN
YHTEYDESSÄ VUONNA 2020

**KAAVAVARANTOON JA VIREILLÄ OLEVIIN
ASEMAKAAVOIHIN PERUSTUVA MAANKÄYTÖN
POTENTIAALI**
yhteensä n. 400 uutta asukasta ja n. 20-50 uutta
työpaikkaa

**2025-
TÄYDENTYVÄT
ASUINALUEET JA
TYÖPAIKKA-ALUEET**
(kunnalliset palvelut,
liike- ja toimistotilat)
n. 250 uutta asukasta
ja n. 10-30 uutta
työpaikkaa

**2035-
UUSI ASUINALUE**
(pientalovaltainen)
n. 250 uutta
asukasta
e=0,25

**2025-
TÄYDENTYVÄT
ASUINALUEET**
(pienkerrostalo-
valtaiset)
n. 100 uutta asukasta
e=0,40

**2035-
MAHDOLLINEN
UUSI
ASUINALUE**
(pientalo-
valtainen)

**2030-
TÄYDENTYVÄT
ASUIN- JA
TYÖPAIKKA-ALUEET**
(liike- ja toimistotilat)
n. 50 uutta asukasta
ja n. 10-20 uutta
työpaikkaa

**2025-
UUSI
ASUINALUE**
n. 100 uutta
asukasta

**2030-
UUSI ASUINALUE**
(pientalovaltainen)
n. 200 uutta
asukasta
e=0,25

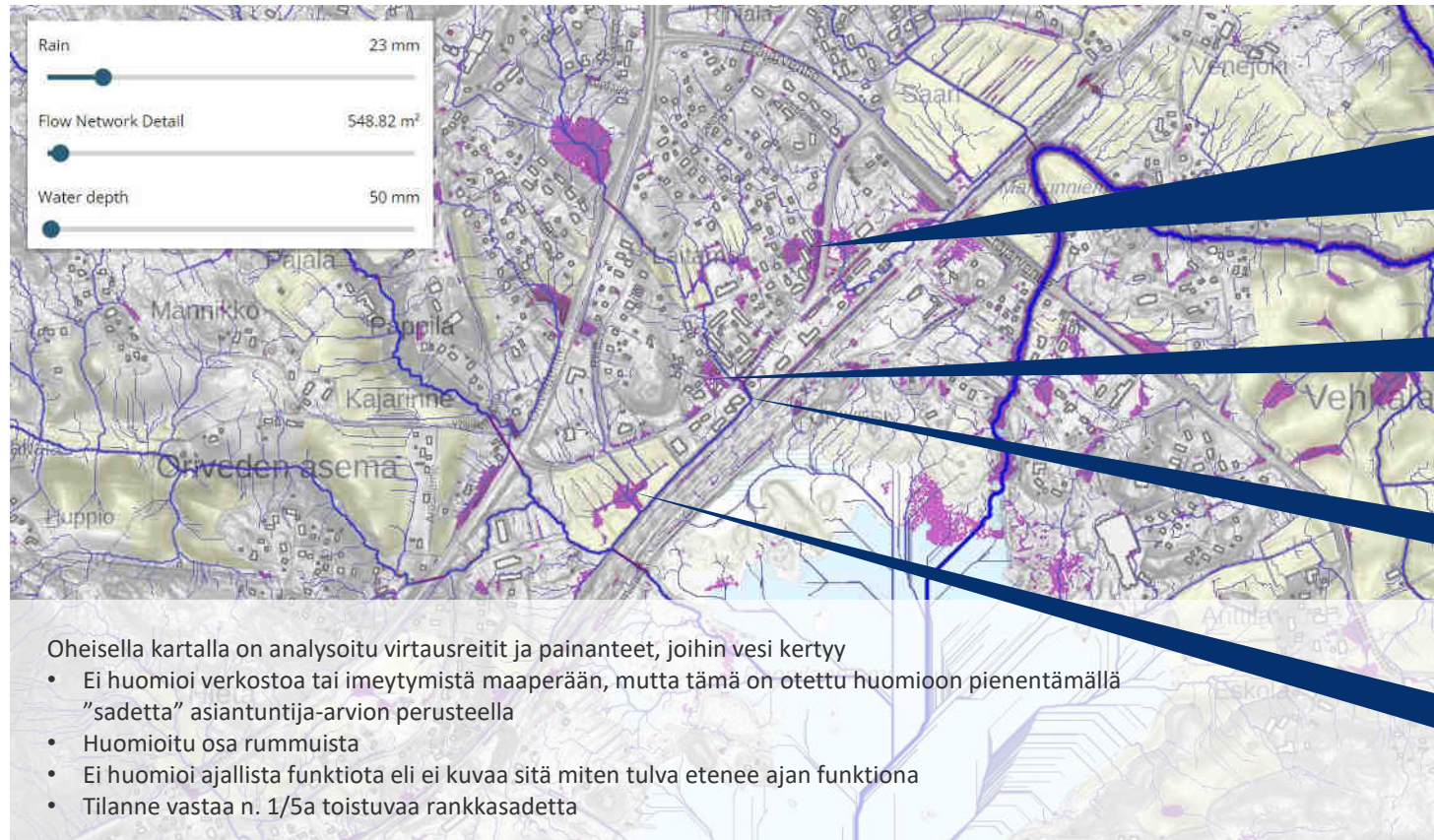
**SELVITYKSESSÄ ARVIOITU MAANKÄYTÖN
LISÄPOTENTIAALI**
yhteensä n. 550 uutta asukasta

- Juna-asema
- Rataverkko
- Kantatie
- Saavutettavuusalue 1 km (kävelen)
- Saavutettavuusalue 1 km (linnuntietä)
- Kaavavarantoon perustuva maankäytön potentiaali (toimintojen tyyppi, arvio uusien asukkaiden ja työpaikkojen määrästä)
- Arvioitu maankäytön potentiaali (toimintojen tyyppi, potentiaalisten uusien asukkaiden ja työpaikkojen määrä, tehokkuusluku)
- Mahdollinen uusi asuinalue (uusien asukkaiden määrää ei arvioitu tarkemmin)

Maankäytön potentiaalın arvioissa on käytetty asumisväljyydessä AO-, AP- ja AR-rakennuspaikoilla **1 asukas/80 kem2** ja AK-, AKR- ja AL-rakennuspaikoilla **1 asukas/50 kem2** ja työpaikkatiheytenä **1 työpaikka/150 kem2**.
Asuinalueille saattaa tulla myös työpaikkoja (liike- ja toimistotilat).

TULVARISKI

Asematien luoteispuolella tulva-alue ei ole todennäköisesti todellinen -> jos Asematien ali menee rumpu, niin vedet pääsevät virtaamaan eteenpäin

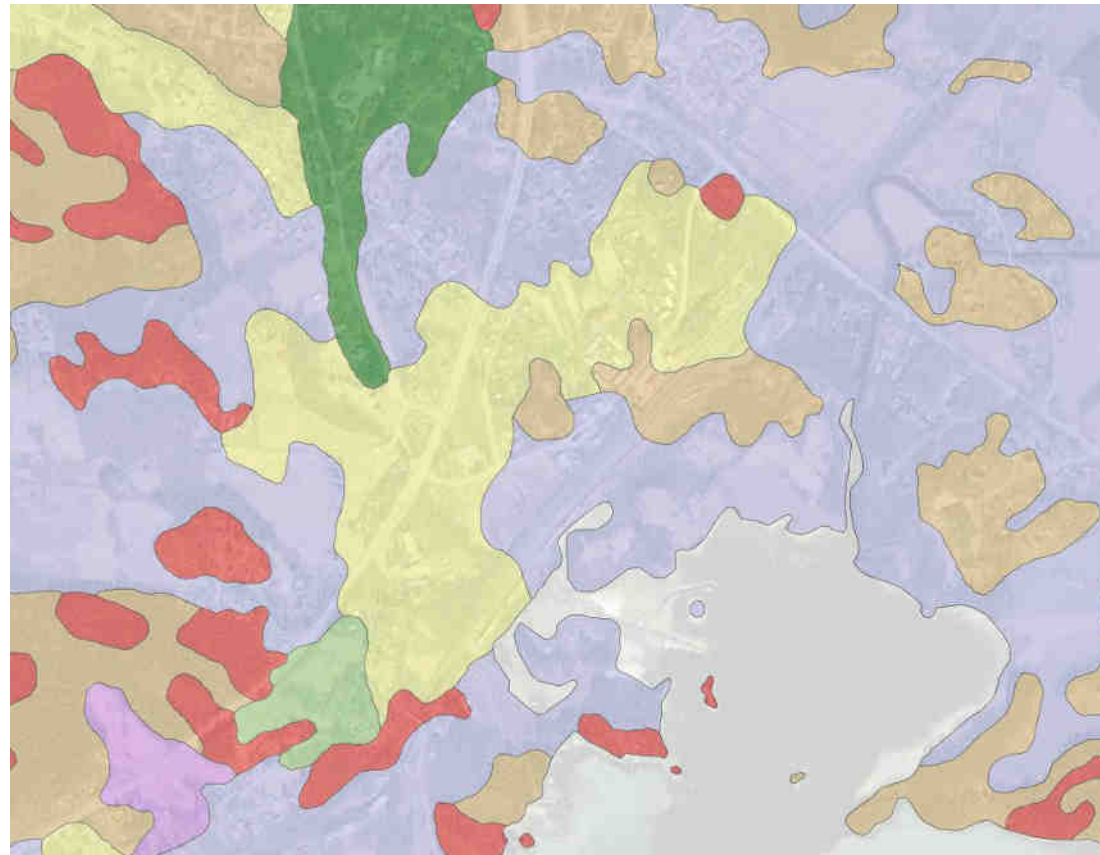
Asematien ja Nopontien kulmauksessa rakentamaton tontti toimii nykyisin tulvatilavuutena -> tulvareitti ja viivytystilavuus huomioitava jatkosuunnittelussa
Tulvareitti tulee huomioida jatkosuunnittelussa

Asematien ja Kenkätien kulmauksen tulva-alue ei ole todennäköisesti todellinen -> jos Kenkätien ali menee rumpu, niin vedet pääsevät virtaamaan eteenpäin

Asematien ja radan välinen alue on käytettävissä täydennysrakentamiseen, kun virtausreitit säilymisestä huolehditaan

Peltoalueelle voi vesien näkökulmasta suunnitella täydennysrakentamista, kun alueelle jätetään maanpäällinen virtausreitti ja riittävästi viivytystilavuutta

MAAPERÄ

	Kalliomaa; maanpeite enintään 1 m (yleensä moreeniä) (Ka)
	Repakallio (RpKa)
	Rokka (RaKa)
	Lohkareita (Lo)
	Kiviä (Ki)
	Hiekkamoreeni (Mr), Soramoreeni (SrMr)
	Hienoainesmoreeni (HMr)
	Sora (Sr)
	Hiekka (Hk)
	Liejuinen Hiekka, humuspitoisuus 2-6 % (LjHk)
	karkes Hieta (KHt)
	Liejuinen Hieta (karkes), humuspitoisuus 2-6 % (LjHt)
	hieno Hieta (HHt)
	Liejuinen hieno Hieta, humuspitoisuus 2-6 % (LjHHt)
	Hiesu (Hs)
	Liejuhiesu, humuspitoisuus 2-6 % (LjHs)
	Savi (Sa)
	Liejusevi, humuspitoisuus 2-6 % (LjSe)
	Lieju, humuspitoisuus yli 6 % (Lj)
	Rahkaturve (St)
	Seraturve (Ct)
	Turvetuotantoalue (Tu)

- **Alueen maaperä** vaihtelee kalliomaasta hiesuun. Eniten alueella esiintyy karkeaa hietaa ja hiesua.
- Karkean hiedan ja hiesun rakennettavuus on kohtalainen. Mm. pääkaupunkiseudulla Oriveden asemansuodun kaltaiset maaperäolosuhteet ovat hyvin tavalliset ja samankaltaisilla olosuhteilla rakennetaan paljon.

NÄKEMYKSIÄ HAASTATTELUISTA

Haastattelut toteutettiin asemanseudun keskeisille toimijoille osana suunnitelman laatimista. Toimijat olivat kiinteistönomistajia, asemanseudulla toimivia yrityksiä tai järjestöjä, sekä alueen asukkaiden edustajia.

TUNNELMA / NYKYTILA

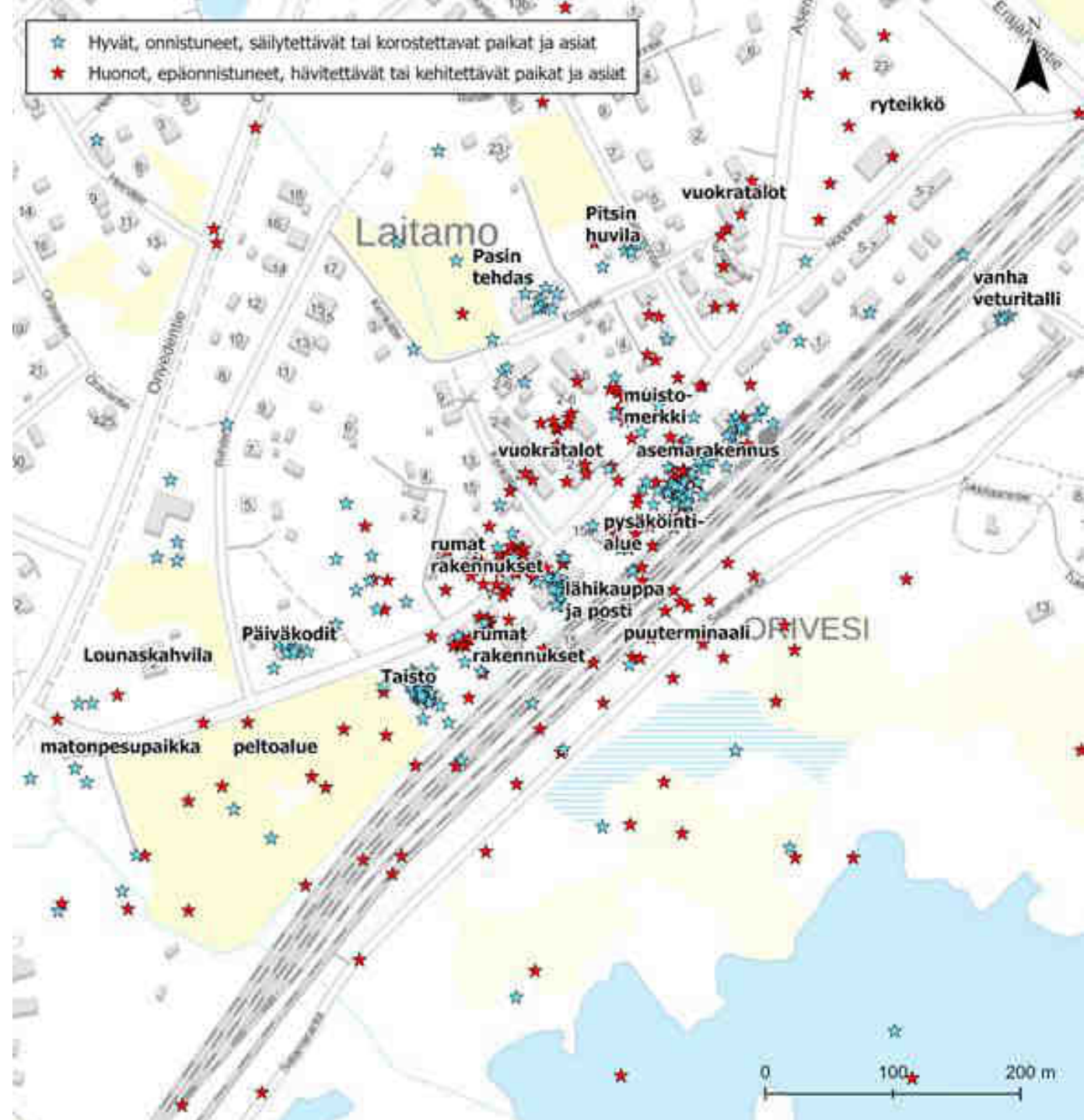
- **Alikehittynyt**, rauhaton, epäsiisti, rähjäinen, raihnaisuus, ”autio, nukkuva kylä”, karu, Kaurismäki-tunnelma, aika pysähtynyt
- Alueella epämääräisiä **tyhjiä** ja miten sattuu vuokrattuja kiinteistöjä, **huonokuntoisia** rakennuksia, **hoitamaton** ympäristö, **nuhjuiset vuokratilat**
- Kaoottinen liikenne **puuterminaalin** ja satamaradan luona > ahdistuneisuutta ja vihaisuutta, puuterminaalin siirto
- **Tiet huonossa kunnossa**, keskusta ja asemanseutu eivät ole **integroituneet**
- **Opastus** asemalla huono > ilmoitustaulu?
- Asuminen on **edullista**

KOROSTETTAVAT ASIAT, IDEAT / TULEVAISUUS

- Itse asema ja sen toiminnallisuus ja houkuttelevuus > **linkki muuhun maailmaan**, ”**monimuotoinen asumisen asemakeskus**”, uudisrakentamiselle tilaa
- **Hyvät kulkuyhteydet** jopa ilman autoa, NOPA-palvelun kehittäminen
- **Maaseutuidylli ja luonnon läheisyys**, hieno **miljöö**
- **Käsityöläisyys**, Taiston talon ja seuratalojen kehittäminen, **kulttuuripuolen** edistäminen, **tapahtumallisuus**, elävyys
- **Yhteishenki** ja auttavaisuus, kiinnostus aktiivisuuteen
- Paikkakunnalla **hyvä verkosto** (pienviljelijä, työväentalo, urheiluseurat)
- **Ranta-alueen** hyödyntämispotentiaali, alitiedostettu järvi ja sen **virkestysmahdollisuudet**
- **Päiväkoti** jo tulossa; voisiko asemanseudulle siirtyä myös ammattikoulu > koulutuksen keskittymä
- **Lapsiperheiden houkuttelu** (lisää asukkaita)

ASUKASKYSELY

- **Asemanseudun tärkeimpiä kehitysteemoja** olivat kestävät liikumistavat, Hiedan ranta-alueen kehittäminen, maltillinen täydennysrakentaminen. Myös yksityisautoilun pysäköintipaikat, palvelujen nopea saavutettavuus sekä viher- ja virkistysalueiden eheys olivat kehitettävien asioiden kärjessä.
- **Tärkeimmät asemansedulle vierailemaan houkuttelevat toiminnot** olivat läpikulkumahdollisuudet, päivittäistavara-kauppa, vapaa-ajan palvelut sekä liikunta- ja harrastuspaikat.
- **Nykyisellään hyvinä asemansedun laajemman alueen piirteinä** pidettiin kouluja, Lehtimäenpuistoa, Venehjokea, Säynäniemen leirintäaluetta ja uimarantaa. **Aseman välittömässä ympäristössä hyvinä paikkoina** pidettiin Pasiin tehdasta, Pasiin huvilaa, Taistoa, vanhaa veturitalia, lähikauppaa ja postia sekä päiväkoteja.
- **Kehitettävänä paikkoina** pidettiin alueen huonokuntoisia rakennuksia, sahan aluetta, lintutornia, raideylitystä, puuterminaalia ja peltoaluetta. Yhteenvetona todettiin, että koko asemansedun aluetta olisi siistittävä.
- **Kehitettäväksi toiminnoiksi** ehdotettiin asumista, kulttuuria ja tapahtumia, virkistyskäyttöä, rantojen hyödyntämistä sekä aseman palvelutason parantamista (esteettömyys, kaupunkipyörät, pysäköinti)

SWOT YHTEENVETO

VAHVUUDET

Vesistön läheisyys Väestön kehitys Maankäytön potentiaali ja kaavavaranto
Rauhallisuus Ammattiopisto
Lähijunaliikenne ja Tampereen seutu

HEIKKOUEDET

Ympäristöhäiriöt Saavutettavuus Rakennettavuus Maanomistus
Paikallisliikenteen vähyyt Sulkeutuneisuus
Ympäristön epäsiisteys

MAHDOLLISUUDET

Vesistön läheisyys Aseman kulttuuriympäristö Luonnonsuojelualue ja
luonnonläheisyys Monipuolisempi asuntotyyppijakauma Etätyön
mahdollistaminen Maaseutumaisuus Kohtaamisten ja tapahtumien
mahdollistaminen Viihtyisyyden lisääminen

UHAT

Kustannukset
Keskustan etäisyys asemaseudusta
Alueen vetovoima/sen puute

3

Asemanseudun tulevaisuuden kehityssuunnat

0 100 200 300 m

ASEMANSEUTUJEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ MUUTTUU

SMART Kestävyys Yhteisöllisyys
Start Up Elämyksellisyys Etätyö
Yhteisöllisyys Monipaikkaisuus Kiertotalous
Väestörakenteen muutos Maahanmuutto Resurssiviisaus
Kokeilukulttuuri Digitalisaatio Vihreä infrastruktuuri
Osallisuus Jakamistalous Resilienssi Vapaa-aika
Pop Up- ja tilapäistoiminnot Saavutettavuus Cleantech Robotisaatio

MIKSI ORIVEDEN ASEMANSEUTUA KANNATTAÄ KEHITTÄÄ?

- Asemanseuduilla on keskeinen rooli liikennejärjestelmän energiatehokkuuden parantamisessa ja sitä kautta hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä sekä ilmastonmuutoksen torjunnassa.
- Asemanseudut pystyvät tarjoamaan vähähiilistä arkea kaupunkiverkostojen solmukohtissa, mikäli maankäyttö, palvelutaso ja liikkuminen niissä on kehitetty tehokkaaksi ja toimivaksi.
- Asemanseutujen kehittäminen on trendikästä niin maailmalla kuin isossa osassa Suomen radanvarsikaupunkeja tällä hetkellä. Asemanseutuihin liittyy valtava potentiaali maankäytön, asumisen, työpaikkojen, palveluiden, elinkeinoelämän ja liikenteenkin näkökulmasta.
- **Oriveden asemanseutu tulee säilymään markkinaehtoisena Jyväskylä-Tampere –kaukojunaliikenteen asemana, minkä lisäksi alueen roolia korostaa myös lähijunaliikenteen kehittäminen. Aseman junayhteydet ovat turvattu markkinaehtoisuuden vuoksi vuosikymmeniksi eteenpäin. Orivesi-Jyväskylä –välille on suunnitteluun varattu 18 M euroa ja perusparannukseen 19 M euroa.**
- Seudullinen joukkoliikenne tulee myös tukeutumaan enemmän nopeaan junayhteyteen Tampereelle, jolloin aseman liityntäyhteydet paranevat.

KEHITTÄMISEN PERUSPILARIT

KYTKEYTYVYYS

- Keskeisten yhteyksien parantaminen eri mittakaavoissa
- Ratapihojen aiheuttamien estevaikutusten vähentäminen

KEHITYS

- Arvonluonti maankäyttöä tehostamalla tai toiminnallista aktiivisuutta lisäämällä

MUUTOS

- Muutetaan kiinteistöjen käyttötarkoituksia
- Luodaan uusia, helposti haltuunotettavia, muutosjoustavia rakenteita

YHTEYS

- Sujuvat vaihdot liikkumismuotojen välillä
- Tehokkaat ja viihtyisät vaihtopaikat
- Designin ja teknologian hyödyntäminen

ASEMANSEUDUT KEHITTÄMISEN ALUSTOINA

Strateginen tausta

Valtion ja kaupunkien strategiset sopimukset
Kaupunkivisiot ja –strategiat
Palvelurakenne
Kaupunkirakenne

Asemaympäristön toimivuus ja laatu

Aseman houkuttelevuus, viihtyisyys ja turvallisuus
Asemakonsepti ja palvelumix
Sujuvan arjen ratkaisut
Asemanseudun pysäköintiratkaisut

Toteutettavuus

Yhtenevät tavoitteet ja kehittämisen aikajänne
Kokonaistaloudellisen yhtälön toteutettavuus
Yhteistyön hanke- ja hallintamallit sekä vastuunjako
Asemanseudun kehittämisen riskit

Asemanseutu-
timantti

Liikenneyhteydet

Rautatieliikenne: yhteydet ja matkustajamäärät
Muu valtakunnallinen ja seudullinen joukkoliikennejärjestelmä
Solmupisteen rooli joukkoliikennejärjestelmässä
Rautatielikenteen infran kehittämispotentiaali
Tavaraliikenteen kehittämisedellytykset eri liikennemuodoilla

Asemanseudun toiminnot

Asemanseudun verkostolliset vetovoimatekijät
Toimivat ja monipuoliset asuntomarkkinat
Seudulliset työmarkkinat
Maankäytön kehittämismahdollisuudet

Kestävyys ja yhteiskuntavastuu

Ilmastotavoitteet
Sosiaalinen kestävyys
Suunnitteluratkaisuiden muuntojoustavuus

ASEMANSEUDUILLE SOVELTUVIA LIIKETOIMINTAKONSEPTEJA

Matkustamiseen liittyvät palvelut

- Kahvila-kioski
- Take away -ravintola
- Noutopiste / pakettiautomaatti

Lähirooka

- Lähirooka ja ruoan eettisyys on nousemassa entistä tärkeämmäksi
- Mahdollista toteuttaa myös pop up / shop-in-shop -tyyppisenä kokonaisuutena olemassa olevien yhteydessä

Hyvinvointi-, liikunta ja vapaa-aika

- Ihmiset ovat entistä kiinnostuneempia omasta hyvinvoinnista ja liikunnasta
- Hyvinvointi- ja liikuntatarjonta voi olla esim. kuntosali, terveystuokkaan keskittynyt ravintola, leikkipaikkoja sekä muita hyvinvointipalveluita tarjoavia yrityksiä (kauneushoito, fysioterapia, tanssisali) sekä kulttuuripalveluita

Paikallinen erikoiskauppa monikanavaisuutta hyödyntäen

- Asemanseuduilla erikoiskaupan potentiaali syntyy idyllisen ympäristön kautta; asemarakennuksiin tai niiden yhteyteen voisi sijoittua esim. paikallinen toimija, jonka myymälä toimisi vetovoimatekijänä
- Verkkokaupan myötä markkina-alue globaali

Superjoustotilat ja toimistohotellit

- Työ on entistä vähemmän paikkasidonnaista; ihmiset valitsevat ennen kaikkea asumispaikan
- Pienemmilläkin paikkakunnilla on erilaisia toimistohotelleja ja joustotiloja tilapäiseen työntekoon, erityisesti Koronan jälkeen ilmiön nähdään kasvavan

Kiertotalous

- Käytetyn tavaran kauppaan on syntynyt uusia kiinnostavia konsepteja (design-kiertotalous, lainaamot)
- Myös erilaiset huoltopalvelut yms. ovat asemanseuduille soveltuvia toimintoja

MITÄ ASEMANSEUTU TARVITSEE KEHITTYÄKSEEN?

4

Oriveden aseman- seudun tulevaisuus

0 100 200 300 m

An aerial photograph of the Oriveden railway station area. A large, semi-transparent blue circle is centered over the station and surrounding residential and industrial areas. A smaller, dashed white circle is also centered over the station. The landscape is a mix of green fields, brownish soil, and some buildings. In the bottom left corner, there is a scale bar with markings for 0, 100, 200, and 300 meters.

JOHDANTO VAIHTOEHTOIHIN

Asemanseudun tulevaisuudesta luonnosteltiin kaksi vaihtoehtoa, joita käsiteltiin yleisötilaisuudessa kesäkuussa 2021. Lopullinen ehdotus muodostettiin enemmän kannatusta saaneen Pendelönnin tukipiste –vaihtoehdon pohjalta, mutta siihen poimittiin hyvinä pidettyjä elementtejä myös toisesta, yhteisöllisemmästä vaihtoehdosta. Vaihtoehdot on esitetty tarkemmin tämän raportin liitteissä, ja alla niistä ehdotukseen poimitut piirteet.

Asemanseudun idyllinen kyläyhteisö

Pendelönnin tukipiste

PENDELÖNNIN IDYLLINEN ASEMANKYLÄ

- Kylätunnelma ja –idylli
- Viihtyisä tapahtuma- ja palvelukatu
- Kulttuurielämän esille tuonti
- Aluejako / -profiilit
- Risteysalueen kehittäminen
- Tiiviys, täydennysrakentaminen
- Virkistys- ja urheilupuisto
- Pientaloalueet
- Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet

Visio:
**PENDELÖINNIN IDYLLINEN
ASEMANKYLÄ**

*”Puolesta tunnissa Tampereelle, minuuteissa lähipalveluihin,
luontoon ja aktiviteetteihin”*

TULEVAISUUSTARINA: ETÄILIJÄN PÄIVÄ ASEMANSEUDUN ASUKKAAN SILMIN

”Perttu toimii tamperelaisessa yrityksessä projektipäällikkönä ja on asunut vuosia myös ulkomailla. He ovat puolisonsa kanssa urakeskeisiä, mutta etätöön yleistyttyä he alkoivat pohtimaan asumista paikkakunnalla, jossa harrastusmahdollisuudet olisivat lähempänä ja samalla saisi enemmän tilaa asumiseen.

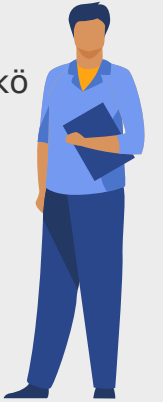
Perttu käy pari kertaa viikossa junalla toimistolla Tampereen keskustassa. Samalla saa tehtyä Stockmannilla hieman erikoisempia ruokaostoksia, mutta palata rauhalliseen kotiympäristöön.

Perttu asuu asemanseudun townhouse-tyyppisessä puukerrostalossa, josta on helppo lähteä töihin, mutta samalla talossa on työhuone kummallekin etätöitä varten. Yhteisökorttelin palvelut mahdollistavat mm. lemmikin jättämisen päiväksi hoitoon, kun tiedossa on työpäivän päätteeksi myös iltamenoja Tampereella.

Välillä Perttu hyödyntää myös alueen coworking-tiloja, joissa törmää paikallisiin yrittäjiinkin. Perttu arvostaa alueelle syntyneitä yhteisöllisyyttä, tukiverkkoa ja aktiivisia tapahtumia, mutta myös mahdollisuutta vetäytyä oman kodin tai ympäröivän luonnon rauhaan.

Perttu puolisoineen arvostaa laadukasta asumista ja hyvää ruokaa, joten paikallisten lähituottajien tuotteita ostetaan viikonlopun illallisia varten. Usein he kutsuvat myös ystäviään kylään ja vievät heitä mielellään myös järvelle veneretkelle, sillä veneitä voi vuokrata helposti rannan kahvilasta.”

Perttu
Projektipäällikkö
41 v.

Puoliso.

Työskentelee 2 päivää viikossa toimistolla Tampereella, muutoin etänä.

Tulotaso

Yhteisöllisyys

Ei koe olevansa kovin yhteisöllinen

Neutraali

Aktiivinen yhteisössä

Hyvinvointi ja liikunta

Ei niin tärkeää

Kohtalaisen tärkeää

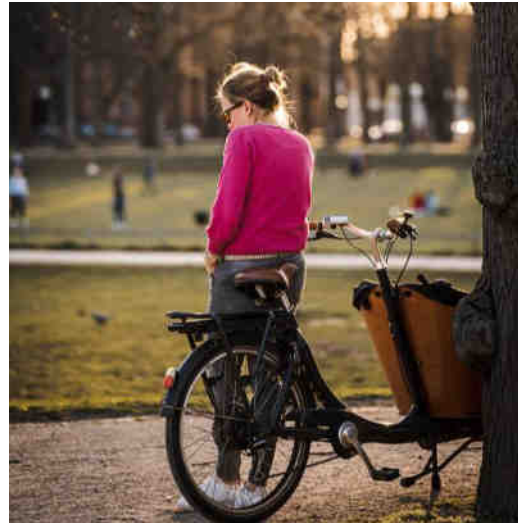
Todella tärkeää

AVAIMET VISIOON PÄÄSEMISEKSI

Viihtyisää, herätteellistä, laadukasta ja turvallista kaupunkitilaa. Mahdollisuuksia oleskelulle.

Mahdollistetaan monipuolisesti erilaista toimintaa!

Saavutettavuutta kaikilla kulkumuodoilla sekä käveltävää, tiivistyvää ja sekoittunutta keskustarakennetta.

Turvataan lähioستovoiman kasvu!

Houkuttelevaa ja elämyksellistä kaupallista tarjontaa sekä sitä tukevaa tapahtuma- ja kulttuuritarjontaa sekä julkisia palveluita.

Riittävästi yllätyksellisyyttä!

Tiivistyvää yhteistyötä toimijoiden, kiinteistönomistajien ja kaupungin välillä.

Innovatiivisia ratkaisuja ja konsepteja!

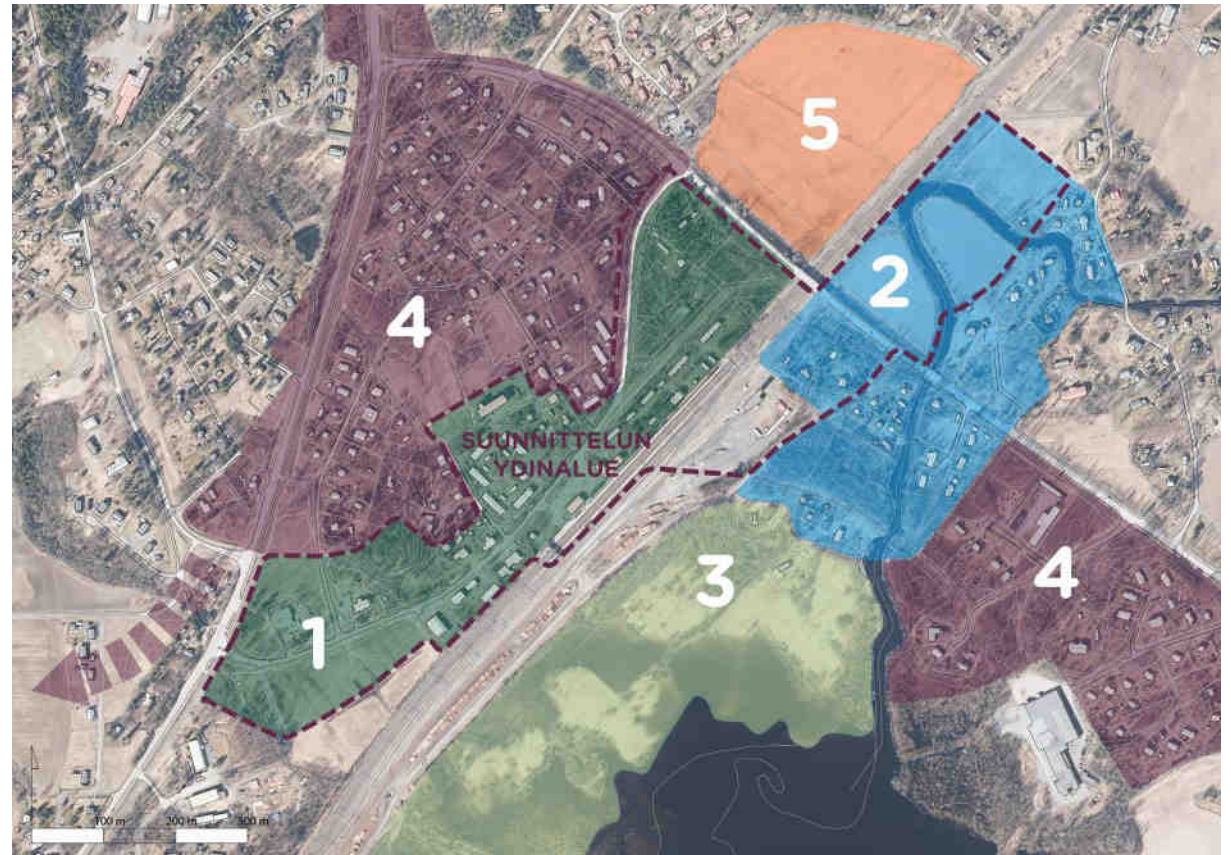
KEHITYSALUEIDEN PROFILOITUMINEN

1. Aseman idyllinen kyläraitti
2. Venehjoen rantakorttelit
3. Hiedan rantapuisto
4. Pientaloalueet
5. Siirtolapuutarhat

Laajentumissuunta: Rovastintien eteläpään ympäristö

Alueita koskevat toimenpide-ehdotukset on kuvattu tarkemmin seuraavilla sivuilla. Toimenpide-ehdotuksissa on keskitytty erityisesti suunnittelun ydinalueelle, joka käsittää osa-alueen 1 ja 2 (osittain).

KUVA: Migro, Wikimedia Commons

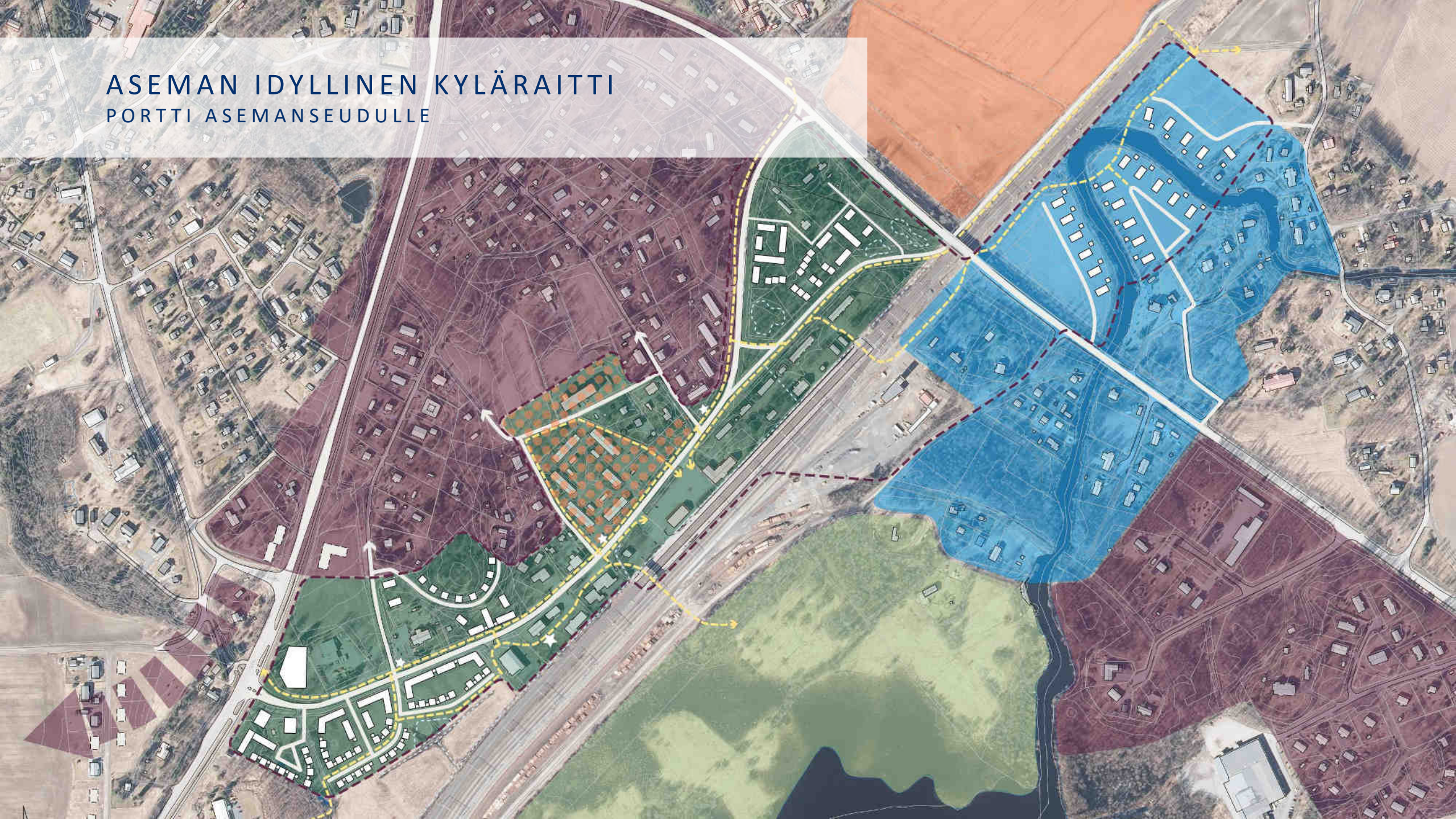
ASEMAN IDYLLINEN KYLÄRAITTI

Tehokkaan asumisen, kulttuurin ja palvelujen viihtyisä vyöhyke

RAMBOLL

ASEMAN IDYLLINEN KYLÄRAITTI

PORTTI ASEMANSEUDULLE

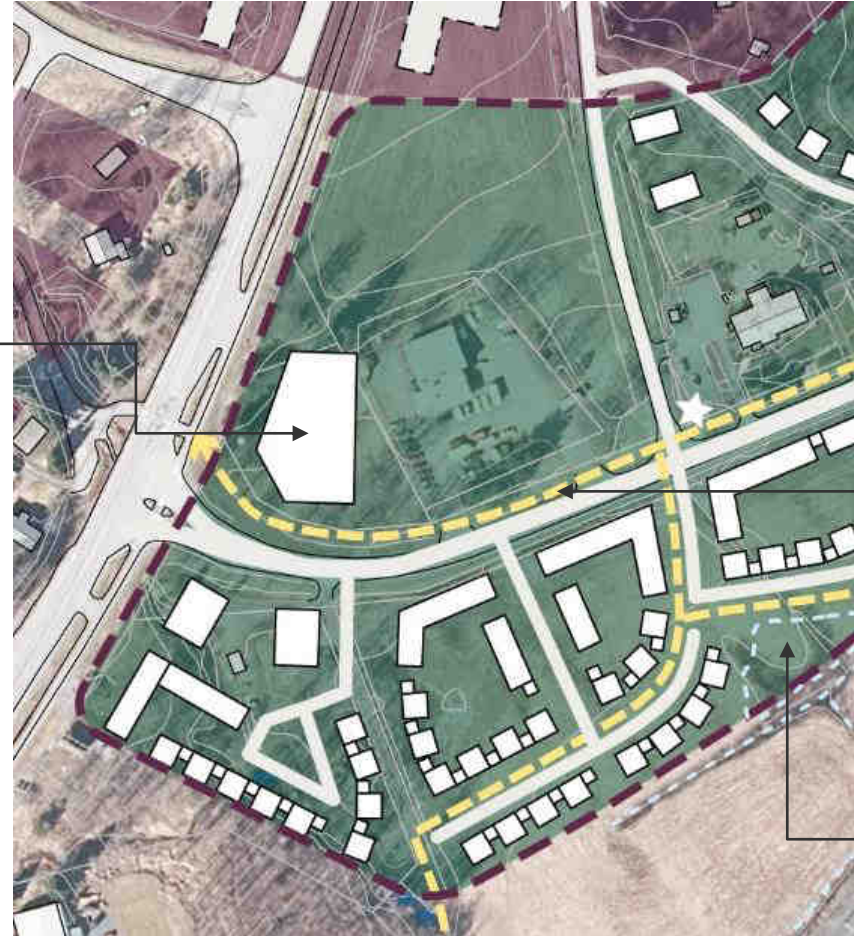
ASEMAN IDYLLINEN KYLÄRAITTI

PORTTI ASEMANSEUDULLE

Asemanseudun sisäänkäynti erottuu ympäristöstään Orivedentietä kulkevalle ja tuo näkyväksi useita syitä kääntymiseen asiainnista kyläidylliin ja kulttuuritoimintaan – sekä tietysti rautatieaseman palveluineen.

Päivittäistavarakauppa (max. 1500 m²). Orivedentien ja Asematien risteykseen houkuttelevaan asiakasvirtoja läheltä ja kauempaa.

Asemanseudun brändin esille tuonti omaleimaisella maamerkillä ja ilmeellä jo risteyksessä, houkuttelee myös spontaaneihin vierailuihin.

Karttakuva & selitteet kokonaisuudessaan liiteenä

Idyllinen ja konseptillaan erottuva tiivismatala asuminen: puutarhamaisuutta, pienimittakaavaisuutta ja yhteisöllisyyttä palvelujen ja aseman läheisyydessä. Kestävän elämäntavan mahdollistavat ratkaisut rakennusmateriaaleista energiaratkaisuihin.

Houkuttelevat jalankulun ja pyöräilyn yhteydet Orivedentieltä kohti asemaa: kevyen liikenteen väylä.

Hulevesien viivytysaltaat toimivat samalla asumisviihtyvyyttä kasvattavina viherrakentamisen elementteinä.

ASEMAN IDYLLINEN KYLÄRAITTI

KYLÄELÄMÄN VIIHTYISÄ VYÖHYKE

Aseman kyläraitin keskivaiheilla sijaitsee aseman toiminnot, tapahtumapainotteinen ja toiminnallinen alue (radan varsi) sekä yhteisöllisen asumisen kilpailualue. Olemassa olevat rakennukset radan varressa tuovat alueelle luonnetta – niin kyläraitille soveltuvan arkkitehtuurinsa kuin yhteisöllisyyttä tukevan toimintansa puolesta.

Asema-aukio
toivottaa tervetulleeksi raiteilla saapuvat vierailijat ja pendelöijät. Aukio opastaa sujuvasti asemapalveluihin ja jatkoyhteyksiin kaikilla kulkutavoilla.

Nuorisotilat
tarjoavat monipuolisia virikkeitä ja aktiviteetteja alueen lapsille ja nuorille.

Kyläkuja ja siihen linkittyvä tapahtuma-aukio kokoavat varrelleen kahvila-, kulttuuri- ja pop up –toimintaa, käsityöläispajoja ja leikkipaikan. Kyläkuja johtaa asemalta ja Taistontalolle ja tarjoaa kiinnostavaa tekemistä ja näkemistä niin asukkaille, vierailijoille kuin junan odottajille.

Pysähdyspaikat asemanraitilla tekevät matkanteosta mukavaa kaikenlaisille kulkijoille.

Vuokratalokorttelille ja entiselle kenkätehtaalle etsitään ideoita arkkitehtikilpailun (esim. opiskelijakilpailu) kautta. Alueelle toivotaan erityistä ja innovatiivista yhteisöllisen asumisen konseptia.

Makasiinirakennus asemalla toimii polkupyöräilyn tukikohtana (esim. säilytys, huolto, vuokraus)

Olemassa olevat kulttuurihistorialliset rakennukset toimivat yhteisöllisinä kylätaloina ja palvelukeskittymänä. Kyläkujan varrella sijaitsevilla taloilla on aina elämää, ja ne tarjoavat mm. palveluja (ks. Kohta kyläkuja), harrastus-, tapahtuma- ja coworking-tiloja asukkaille ja yrityksille, myös junan odottelijoille. Toiminta laajenee erityisesti kesäisin myös kylätalojen reunustamalle tapahtuma-aukiolle.

Karttakuva & selitteet kokonaisuudessaan liiteenä

ASEMAN IDYLLINEN KYLÄRAITTI

MODERNI PUUTALOKORTTELI

Aseman kyläraitin pohjoispäähän rakentuu moderni puutalokortteli, joka tuo asemanseudun idyllin nykypäivään ja linkittyy osaksi aseman kyläelämää ja saavutettavuutta.

KUVA: avarrus arkkitehdit

Modernissa puutalokorttelissa luodaan mielenkiintoisia piha-alueita lomittamalla rakennusmassoja

Karttakuva & selitteet kokonaisuudessaan liiteenä

KUVA: FCBStudios

Piha-alueilla korostuu yhteisöllisyys, vapaat kävelyreitit ja esimerkiksi leikkialueiden ripotteisuus.

Alueella on huomioitu tulvariski sijoittamalla pahimpiin tulvakohtiin hulevesien viivytysaltaita. Hulevesien viivytysaltaat toimivat samalla asumisviihtyvyyttä kasvattavina viherrakentamisen elementteinä.

ASEMAN IDYLLINEN KYLÄRAITTI

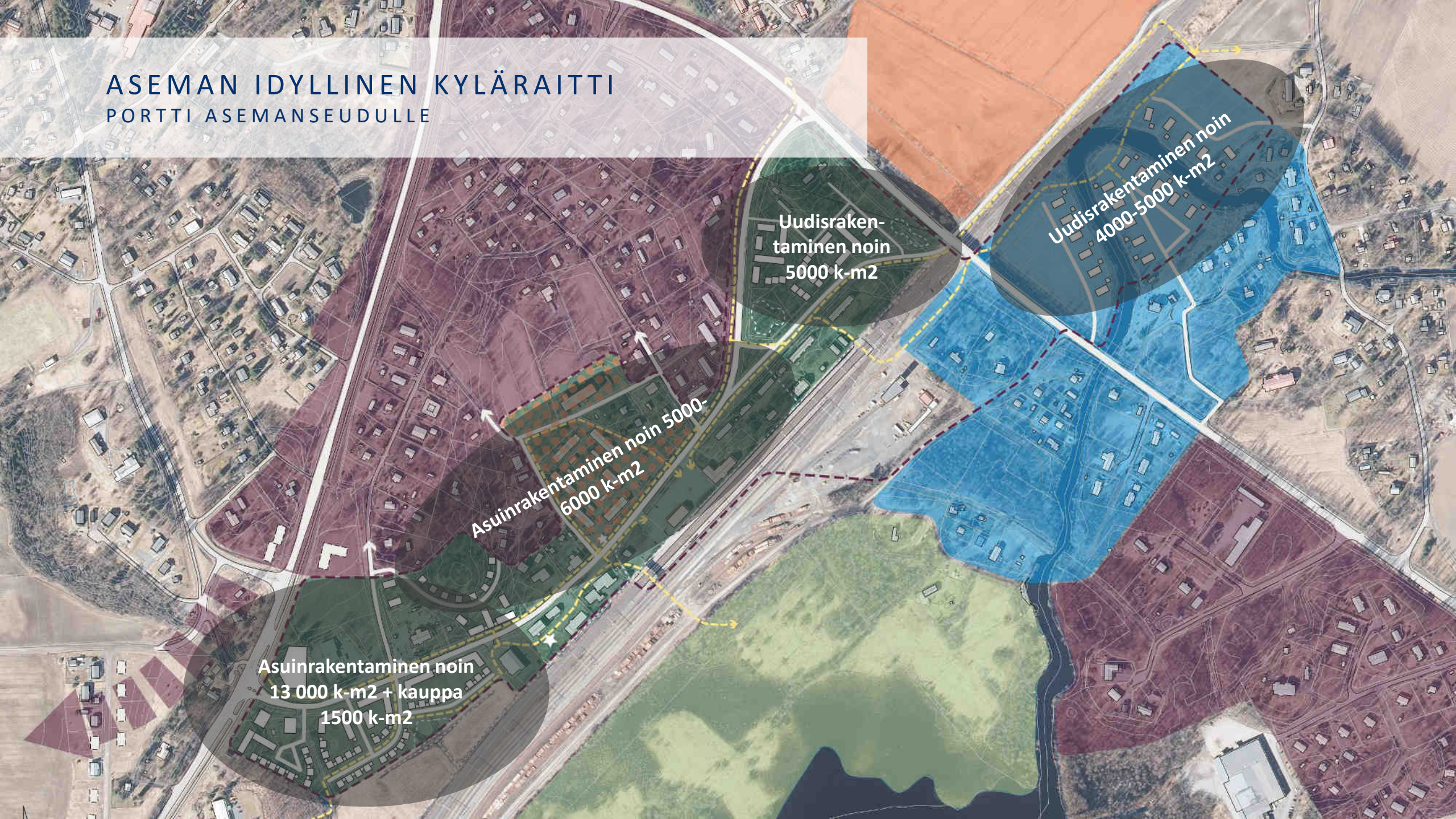
PORTTI ASEMANSEUDULLE

Asuinrakentaminen noin
13 000 k-m² + kauppa
1500 k-m²

Asuinrakentaminen noin 5000-
6000 k-m²

Uudisraken-
taminen noin
5000 k-m²

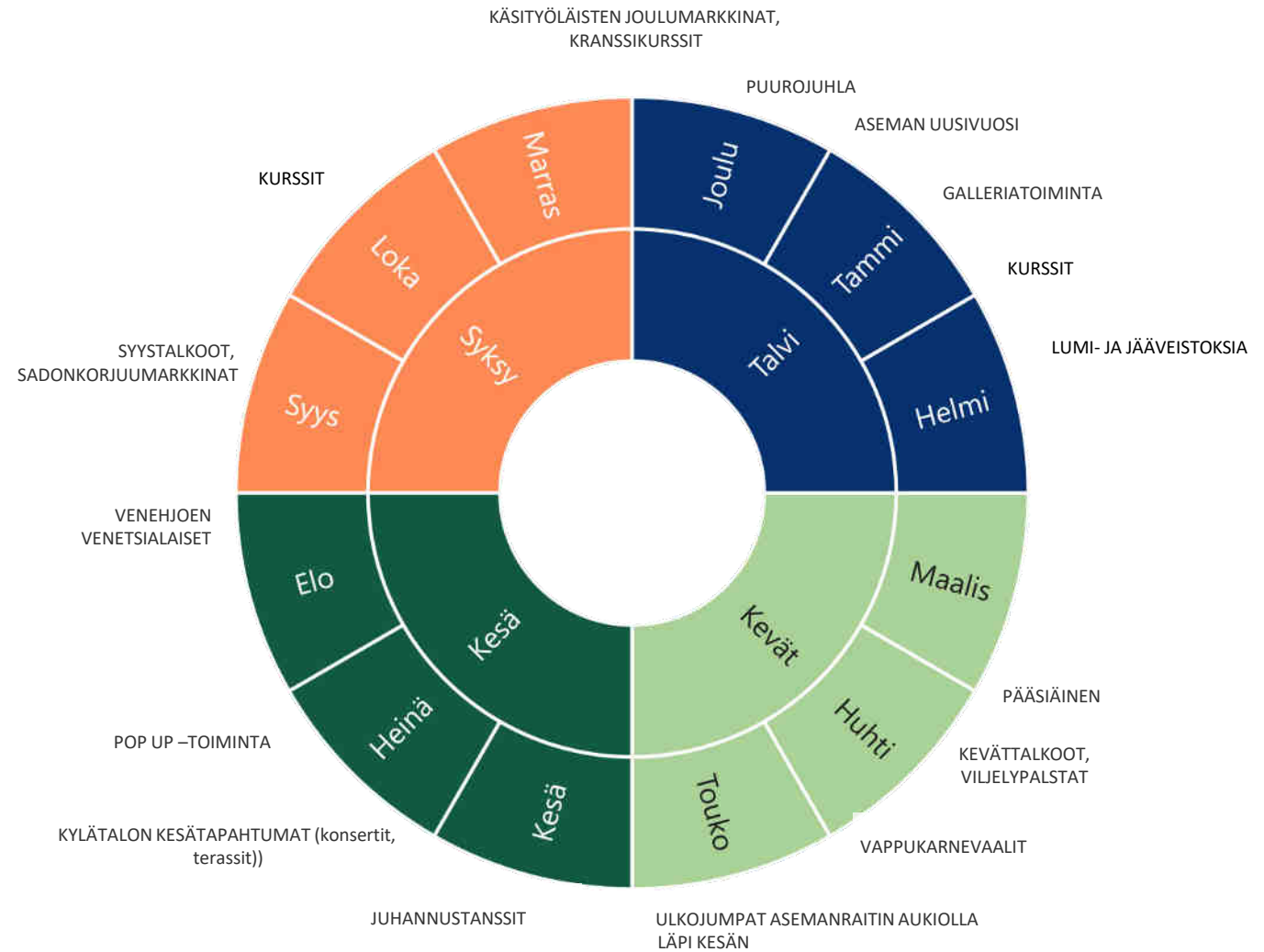
Uudisrakentaminen noin
4000-5000 k-m²

ESIMERKKI ASEMANRAITIN VUOSIKELLOSTA

Alueen maineen ja kyläkulttuurin rakentaminen alkaa jo ennen uutta rakennuskantaa. Asemanseudun uuden brändin jalkauttaminen lähtee alueen nykyisistä toimijoista ja asukkaista, kylähengen luojista kaupungin avustuksella.

Aseman kylätapahtumien järjestämisen voi aloittaa heti. Oheisessa vuosikellossa on esitetty esimerkkejä siitä, miten maineen rakentamista voi toteuttaa tapahtumallisuuden välityksellä.

VENEHJOEN RANTAKORTTELIT

Laadukasta puutaloasumista joenvarsinäkymiin.

RAMBOLL

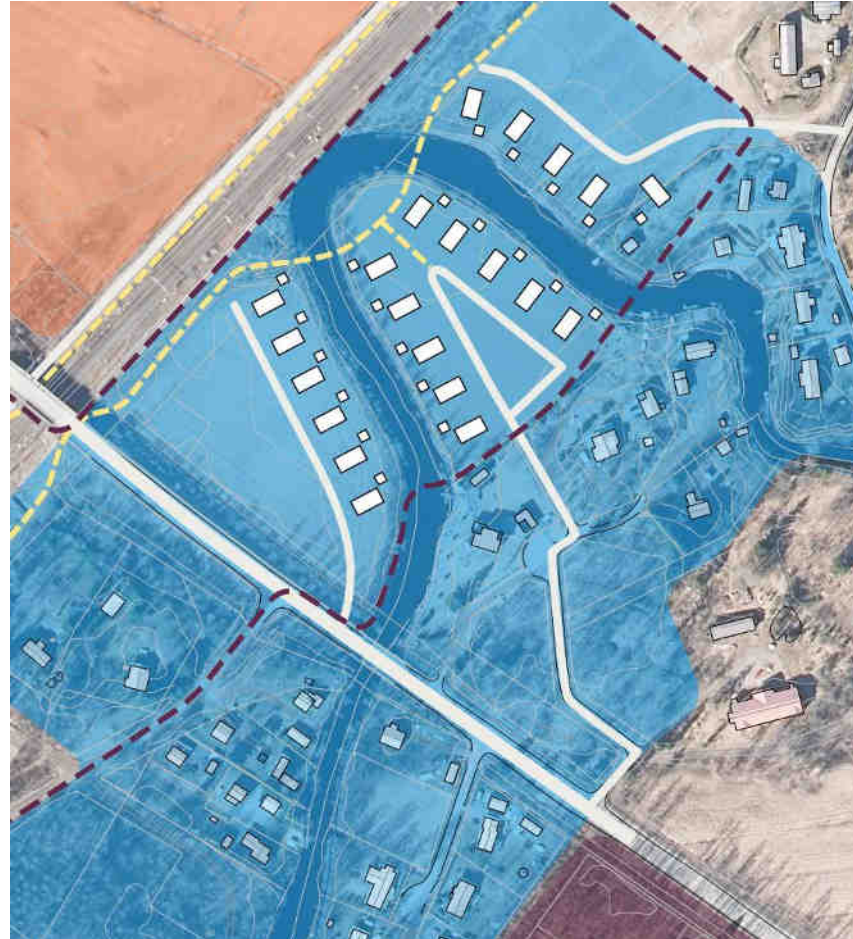
VENEHJOEN RANTAKORTTELIT

JOENVARSIKORTTELIT

Aseman välittömään läheisyyteen Venehjoen rannalle rakentuu laadukkaita puutaloja joenvarsinäkymiin. Hiedan rantapuistoon jatkuva kävelyreitti takaa alueen säilymisen myös sen nykyisessä virkistyskäytössä.

Laadukkaat ja viereisen modernin puutalokorttelin kanssa keskustelevat puiset asuinrakennukset.

Sujuvat reitit asemalle ja kyläraitin palveluihin, sekä Hiedan rantapuistoon.

Joenvarren luonnon ja virkistyskäytön korostaminen uusien reitein ja ulkoilutoiminnoin.

ASEMANSEUDUN YDINTÄ TUKEVAT ALUEET

Asumista ja virkistystä asemaseudun välittömässä läheisyydessä.

ASEMANSEUDUN YDINTÄ TUKEVAT ALUEET

3. HIEDAN RANTAPUISTO

Hiedan rantapuisto hurmaa maisemilla, luonnontunnolla, reiteillä ja historiasta ammentavalla omaleimaisuudellaan asemaseudun asukkaan, ja houkuttelee virkistäytyjiä myös kauempaa.

Kiinnostavat kävelyreitit, jotka avaavat maisemia järvelle ja Pappilanlahden luonnonsuojelualueelle sekä joiden toteutuksessa tuodaan esille alueen saha- ja tukinuiittohistoriaa, mm. kelluvat reitit.

Alueen asemaan yhdistävä ”bulevardi”, joka kulkee luonnonsuojelualueen ja radan välistä.

Virkistyskäyttöä tukevat palvelut kuten lintutorni, uimaranta, sekä veneiden ja kalastusarvikkeiden vuokraamismahdollisuus.

Vesiliikenteen yhteydet lähialueille ja pienveneliikenteeseen soveltuva laituri.

4. PIENTALOALUEET

Asemaseutua kehystäviä asuinalueita kehitetään tukemaan asemaseudun laadukasta kylätunnelmaa, kummankin alueen omiin nykyisiin vahvuuksiin perustuen.

Alueiden maltillinen tiivistäminen, erityisesti Orivedentien varrella.

Alueiden uudelleen brändäys ja kehittäminen uusyhteisölliseen suuntaan: vipuvoimaa aseman ydinalueen palveluista ja kylätoiminnasta.

Aseman pohjoispuolella sijaitsevan asuinalueen täydennysrakentaminen ja -kaavoitus

5. SIIRTOLAPUUTARHAT

Asemaseudun ja koko Oriveden asukkaita palvelevat siirtolapuutarhat viihtyisine puutarhoineen ja hulevesipuistoineen.

Siirtolapuutarhamökit yksityiseen käyttöön.

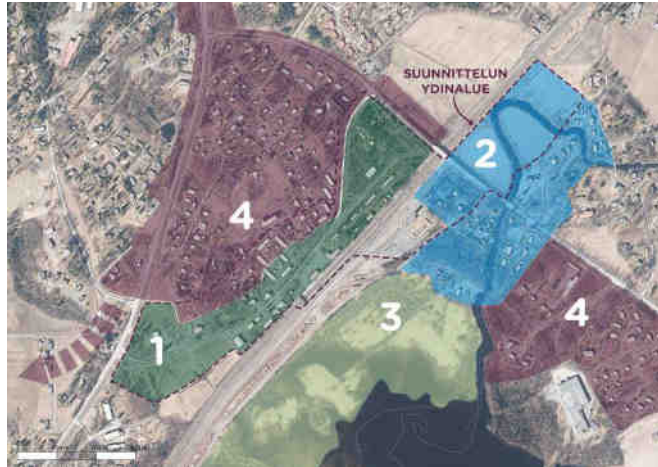
Yhteispuutarhat ja viljelylaatikot ilman oman mökin omistamista tapahtuvaan viljelyyn ja alueen käyttöön. Esim. omenapuupuisto, jossa omenoita kaikkien syötäväksi.

Laadukas hulevesipuisto tukemassa alueen sadevesien hallintaa ja tuomassa yleistä viihtyisyyttä. Kerättyjä hulevesiä voidaan hyödyntää puutarhojen ja viljelylaatikoiden kastelussa.

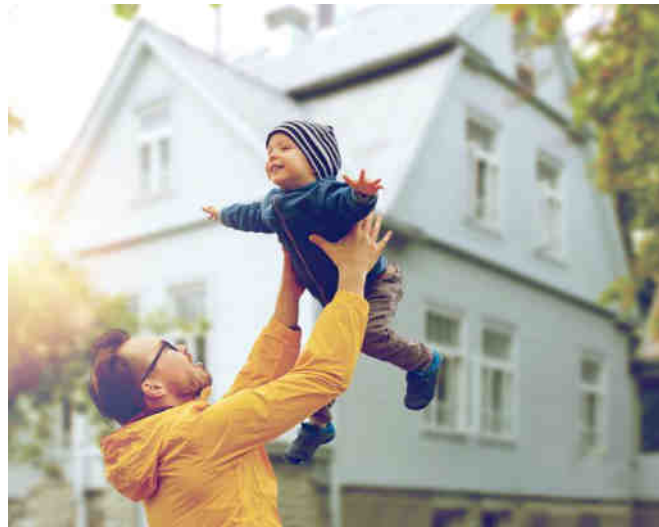
Puisto toimii samalla myös pienimuotoisena tapahtumapaikkana. pienimuotoisena tapahtumapaikkana.

ASEMANSEUDUN YDINTÄ TUKEVAT ALUEET

3. HIEDAN RANTAPUISTO

4. PIENTALOALUEET

5. SIIRTOLAPUUTARHAT

REUNAEHDOT VISIOON PÄÄSEMISESSÄ

MAANKÄYTTÖ

- Uudisrakentaminen tapahtuu Asematien varressa pääosin tiivismatalana asuinrakentamisena. Orivedentienvarteen voidaan sijoittaa myös päivittäistavarakaupan yksikkö sekä kerrostalorakentamista.

Tiivismatala asuinrakentaminen (e=0,3; 1-3 krs) koostuu useimmiten kytketyistä pientaloista, rivitaloista tai pienkerrostaloista (tai näiden yhdistelmästä). Tiivismatalalla alueella pihat jäävät pienemmiksi, mutta käytännöllisiksi. Rakennukset sijoitetaan usein kadun varteen, samaan tyyliin kuin vanhoissa puutalokaupungeissa, jolloin sisäpihat jäävät yksityiseksi. Talot ovat yhteen kytkettyjä, pintamateriaaleiltaan samanhenkisiä. Autopaikat sijaitsevat lähellä asuntoa.

- Asematien, Nopontien ja Eräjärventien väliin jäävällä alueella pääasiallisena rakennusmateriaalina toimii puu.
- Venehjoen varren rakentamisessa tulee noudattaa yhtenäistä rakennetta sekä rakennusten rytmikästä sijoittelua. Myös Venehjoen varren rakentamisessa tulee suosia rakennusmateriaalina puuta.
- Pientaloalueilla rakennetta tulee tiivistää ympäristön olemassa olevien rakennusten arkkitehtuuri huomioiden.
- Aseman läheisyydessä tapahtuvat muutos-/uudisrakennustyöt tulee toteuttaa rautatieaseman RKY-status huomioiden.

LIIKENNE

- Jatkosuunnitelmissa tulee huomioida Orivesi-Jyväskylä –rataosan rautatiealueen riittävyys etenkin asemakaavoittamattomilla rata-alueilla. Lisäksi rautatiealueen läheisyydessä melu- ja värinävaikutukset on syytä selvittää asemakaavoituksessa.
- Eräjärventien (mt 3260) uusissa mahdollisissa liittymissä tulee huomioida myös jalankulun ja pyöräliikenteen turvalliset ylitykset sekä ylipäättävä liikenneturvallisuus Eräjärventien nopeusrajoitukseen sopien.

KAUPPA JA PALVELUT

- Asemanseudun tiivistyvä ja laajeneva väestöpohja luo edellytyksiä kaupallisten palveluiden kehittymiselle. Asemansseudulle on mahdollista toteuttaa kilpailunäkökulmat huomioiden toinen pien- tai valintamyymälä –kokoluokan (alle 800 m²) kaupan yksikkö. Kaupallisen kehittämisen edellytyksenä on alueen asukas pohjan lisäksi hyvä liikenteellinen saavutettavuus ja näkyvyys sekä kytkös aseman palveluihin.
- Erikoiskaupan ja muiden palveluiden osalta on tavoiteltavaa kehittää alueen imagoon sopivaa rakennetta. Palveluiden tarjontaprofiili liittyy vahvasti asemanseudun ympäristön vetovoimaan ja uniikkiin miljööseen, ei niinkään lähialueen asukkaiden kysyntään. Erikoiskaupan osalta erityinen potentiaali on alueella tapahtuvan tuotannon (käsityöt, lähiruoka yms) sekä verkkokaupan yhdistämisellä, jolloin alueella voi olla myös pienimuotoista ”tehtaanmyymälä”-toimintaa.

MAAPERÄ, MELU JA TÄRINÄ

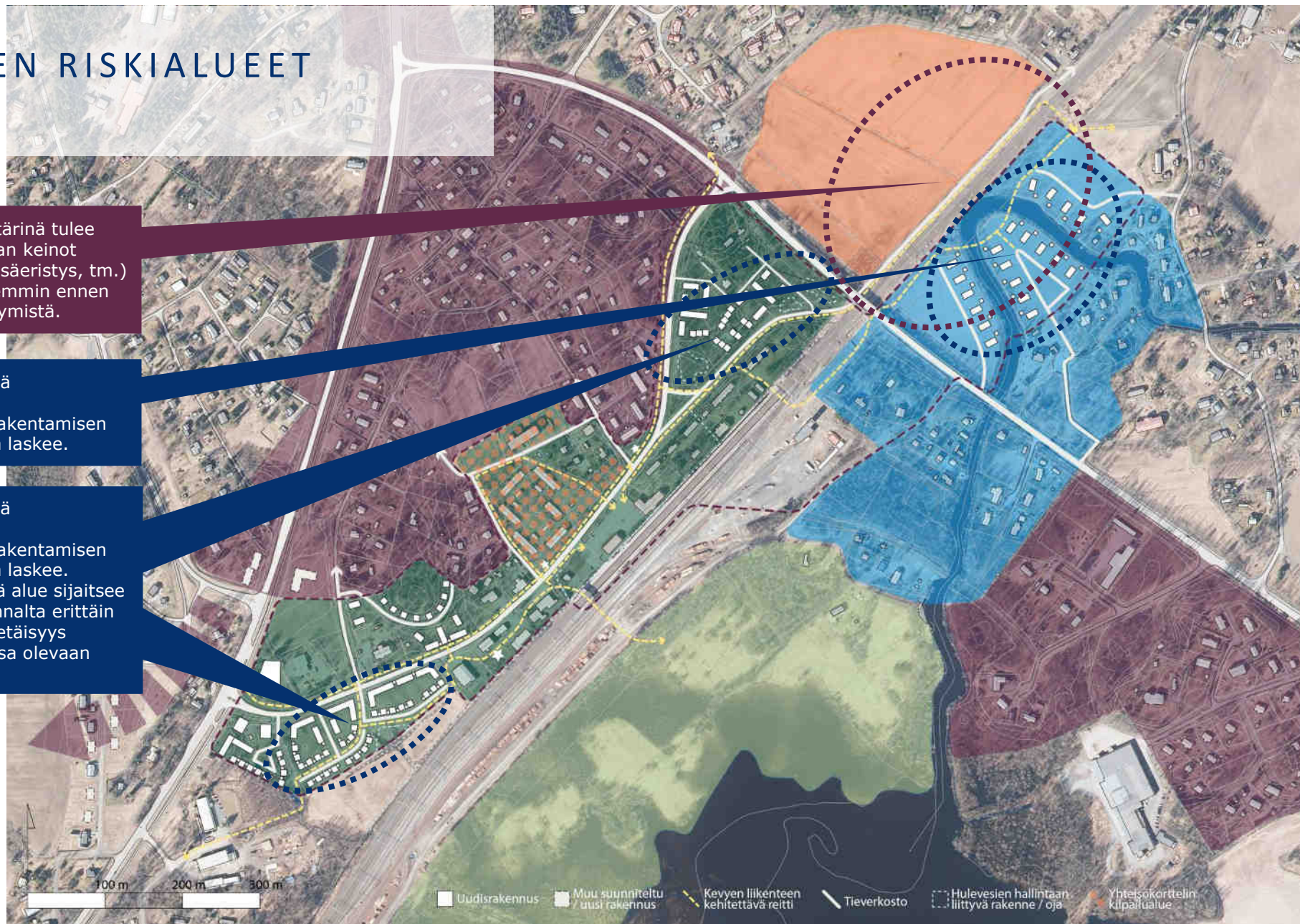
- Radan ympäristöön rakennettaessa tulee huomioida melun ja värinän aiheuttamat vaikutukset. Kaavoituksen yhteydessä tarkastellaan, mitä vaatimuksia melu ja värinä aiheuttavat ympäristön rakentamiselle.
- Puunlastauslaiturista aiheutuvaa haittaa (melu, pöly) pyritään hillitsemään suojaustoimenpiteillä, joilla voidaan vaikuttaa myös visuaaliseen haittaan (aita).
- Hiedan alueen kehittämisessä varmistetaan alueen soveltuminen virkistyskäyttöön pilaantuneiden maiden ja sedimenttien osalta. Suunnitellaan tarvittavat kehittämistoimenpiteet peilaten tavoiteltuun maankäyttöön.

RAKENTAMISEN RISKIALUEET

Rautatiestä koitua melu sekä värinä tulee torjuttavaksi alueella – torjunnan keinot (meluaita, -valli, rakennusten lisäeristys, tm.) sekä hinta on selvitettävä tarkemmin ennen tarkempaan suunnitteluun ryhtymistä.

Maaperäolosuhteet ja sen myötä rakennettavuus voi koitua kannattamattomaksi jos uudisrakentamisen ja asuntojen kysyntä Orivedellä laskee.

Maaperäolosuhteet ja sen myötä rakennettavuus voi koitua kannattamattomaksi jos uudisrakentamisen ja asuntojen kysyntä Orivedellä laskee. Huomioitavaa kuitenkin on, että alue sijaitsee tulevaisuuden kehittämisen kannalta erittäin potentiaalisella paikalla (esim. etäisyys asemaan, linkittyminen olemassa olevaan yhdyskuntarakaenteeseen).

YHTEENVETO YDINALUEEN RATKAISUISTA

	ASEMAN IDYLLINEN KYLÄRAITTI			
	PORTTI ASEMANSEUDULLE	KYLÄELÄMÄN VIIHTYISÄ VYÖHYKE	MODERNI PUUTALOKORTTELI	VENEHOEN RANTAKORTTELIT
Liikkuminen	<ul style="list-style-type: none"> Laadukkailla kävely- ja pyöräilyväylillä tiiviimpi kytkentä keskusta-alueeseen ja asemaan 	<ul style="list-style-type: none"> Tilat myös talvella junia odottaville (Taisto) Sähkökaupunkipyörät Hyvät julkiset yhteydet muualle Orivedelle; kutsubussi Viihtyisä kävelyreitti (asemakuja) Liityntäpysäköinti 	<ul style="list-style-type: none"> Sujuvat kävely- ja pyöräily-yhteydet asemanseudulle 	<ul style="list-style-type: none"> Sujuvat kävely- ja pyöräily-yhteydet asemanseudulle
Asuminen	<ul style="list-style-type: none"> Tiivismatalaa omaleimaista asumista (townhouse) 	<ul style="list-style-type: none"> Nykyiset asuinrakennukset Kilpailulla kehitettävä yhteisökortteli + vanhan kenkätehtaan hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Tiivismatalaa puutaloasumista 	<ul style="list-style-type: none"> Puiset omakotitalot
Palvelut ja kulttuuri	<ul style="list-style-type: none"> Asemanseudun brändin esille tuonti risteyksessä, esim. ympäristötaideteos PT-kauppa 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisölliset kylätalot (kulttuuri, palvelut, co-working) – palvelut asukkaille ja vierailijoille (ml. Junan odottaja) Tapahtuma-aukio 	-	-
Virkistys	<ul style="list-style-type: none"> Talojen pihapiiri Yhteys Hiedan rantapuistoon 	<ul style="list-style-type: none"> Leikkipaikka Yhteys Hiedan rantapuistoon 	<ul style="list-style-type: none"> Talojen pihapiiri Yhteys Hiedan rantapuistoon 	<ul style="list-style-type: none"> Talojen pihapiiri Venehjoen varren reitti Yhteys Hiedan rantapuistoon

BRÄNDIN KULMAKIVET

vanhat rakennukset luonteen vahvistajina, uudet vanhan hyödyntäjinä ja täydentäjinä

Luovasti uutta ja autenttista

Kylä kaupungin portilla

Idyllinen kyläraitti, tunnelmallinen mittakaava, eri aikakausien parhaat palat, yhteisöllisyys, nopea yhteys kestävillä kulkumuodoilla niin keskustaan kuin muihin lähikeskuksiin

Eloisa ja kokeileva

PENDELÖINNIN
IDYLLINEN
ASEMANKYLÄ

Modernit puutarhat

Yhteisöllinen asuminen

Uusyhteisöllisyyttä arkea helpottavilla ja rikastuttavilla palveluilla ja toiminnoilla (mm. kylätalo) – kuitenkin myös sopivasti omaa rauhaa

Alueen jatkuva uudistuminen toiminnallisesti, tapahtumat ja tempaukset, pop upit ja asumisen innovaatiot, visuaaliset tunnistettavat merkit ympäristössä (maamerkki risteyksessä, merkityt reitit, yhtenäinen ilme tapahtumissa ja viestinnässä ym.)

Puutarhahistoriaan uutta yhdistäen: hulevesien viivytysaltaat, hyötykasvit, pölytys, vehreys

VISIO SWOT

VAHVUUDET

- Nopea työmatka junalla Tampereelle (25 min) ja Helsinkiinkin reilu 2 h
- Enemmän neliöitä asumiseen, jolloin myös mahdollisuus laadukkaampaan asumiseen sekä esim. työhuoneiden liittäminen kodin yhteyteen
- Maalaismaisema, moninainen luonto (metsät, järvi, pellot jne.), hieno miljöö
- Lähi tuottajat ja palvelualttiit yrittäjät ja sitä kautta laadukkaat tuotteet ja palvelut
- Himoksen läheisyys (talviurheilu), Mäntän läheisyys (kulttuuri)

MAHDOLLISUUDET

- Asemamiljööön korostaminen ja profiilin nostaminen
- Lähiruoan ja –tuotannon kylä
- Ranta-alueen potentiaali, esim. venelaituri kahvilalla ja vuokrauspalveluilla, sauna, virkistystä järvellä
- Asumaan mahdollisuus vaikuttaa omaan yhteisöön ja ympäristöön
- Kulttuuri- ja urheilutapahtumien kehittäminen
- Potentiaalia uudisrakentamiselle/uudistamiselle

HEIKKOUEDET

- Junaliikenne on ollut toistaiseksi paikallisillekin hyödyntämätön voimavara
- Talvella ja huonolla säällä junan odottelu epämiellyttävää odotustilojen puutteen takia
- Nuhjuinen ja rähjäinen asuinympäristö huonokuntoisilla taloilla
- Rovastinkankaalle ei mene suoraa reittiä (linkitys)

UHAT

- Junavuorojen väheneminen (kiskobussivuorot)
- Raskaan tavaraliikenteen (rekat ym.) lisääntyminen alueella
- Autoliikenteeseen keskittyminen
- Aktiiviset kyläyhteisön henkilöt uupuvat, jos eivät saa tukea (kaupungilta tai yhteisöltä)
- Rakentaminen muodostuu kaavataloudellisesti mahdottomaksi yhtälöksi maaperä/meluolosuhteiden vuoksi

5

Kehittämisen toimenpiteet ja aikajana

0 100 200 300 m

KEHITTÄMISEN TOIMENPITEET

TOIMENPIDE	1. ASKEL (VASTUU)	SIDOSRYHMÄT	RESURSSIT	KUSTANNUKSET
Yhteisöllisen korttelin ideakilpailu	Kilpailun suunnittelu (kaupunki, kaavoitus)			€
Kylätoiminnan kehittäminen ja brändin jalkautus (maine)	Kylätalkoot heti (kaupungin koolle kutsumana)	Asemanseudun yhdistys, asukkaat	Toimintamallin luominen, pop up –toiminnoille varatun alueen määrittely ja merkitseminen	€
Asemakaava		Väylävirasto, asukkaat ja toimijat	Asemakaavoituksen suunnittelu ja ohjelmointi (Oriveden kaupunki)	€€
Hiedan ranta-alueen kehittäminen	Alueen tarkempi tarkastelu / selvitys: kaavatalous, pilaantuneet maat (kaupunki)	Oriveden kaupunki	Alueen kehittäminen joko asumiseen tai rantapuisto –käyttöön, merkityt reitit ja kohokohdat reittien varrelle virkistyskäyttöä varten	€€€
Kestävät kulkuyhteydet asemanseudulla ja asemanseudulle	Jkpp-yhteyksien toteutus Asematielle (kaupunki)	ELY-keskus, kaupunki	Pendelöinnin tukipalvelut (ml. Kyytipalvelut, last mile kaupunkipyörät, reitit ja yhteydet keskustaan ja asemanseudun ”kylä” välillä)	€€
Aseman pysäköintialueen kehittäminen	Rakennussuunnittelu (kaupunki / konsultti)	Väylävirasto, kaupunki		€€
Olemassa olevien kulttuurihistoriallisten rakennusten käyttöönotto kylätaloiksi	Reunaehtojen tarkempi selvittäminen: omistajien tahtotila kehittämiseen / myymiseen, kuntokartoitus	Kiinteistöjen nykyiset omistajat ja käyttäjät	Mahdollinen kiinteistöjen hankinta, operaattorien löytäminen, toimintakonseptin ja -mallin hiominen	€€
Asemanseudun portin PT-kauppa	Keskustelu kauppaketjujen kanssa	Kauppaketjut		€
Asemanseudun uudet asuinalueet	Alueiden kaavoittaminen	Kaupunki, maanomistajat	Uusien asuinalueiden kaavoitus, luvitus, toteutussuunnittelu ja rakentaminen	€€€
Nykyisten asuinalueiden tiivistäminen		Maanomistajat ja nykyiset asukkaat		€€

KEHITTÄMISEN AIKAJANA

6

Yhteenvedo ja suositukset

0 100 200 300 m

An aerial photograph of a coastal region, likely in Lahden kaupunki. The image shows a mix of green forested areas, brownish sandy or cleared land, and some buildings. A large, semi-transparent blue circle is overlaid on the center of the image, with a dashed white circle inside it. In the bottom left corner, there is a scale bar with markings for 0, 100, 200, and 300 meters.

YHTEENVETO

Oriveden asemanseudun visio, Pendelöinnin idyllinen asemakylä, antaa eväät Oriveden asemanseudun kehittämiseen ja kaavoittamiseen.

Vision peruseriaatteena on luoda idyllistä, kestävä elämäntapaa ja työntekoa tukevaa asuinympäristöä. Visio lupaakin ”puolesta tunnissa Tampereelle, minuuteissa lähipalveluihin, luontoon ja aktiviteetteihin”. Visiossa mainittuja asemanseudulle uusia palveluita / konsepteja ovat mm. aktiivinen kylänraitti, putiikit, hulevesipuistot, kylätalo tai co-working.

Alueellisesti visio jakautuu neljään erilliseen kehitysalueeseen: aseman idylliseen kyläraittiin, Venehjoen rantakortteleihin, Hiedan rantapuistoon sekä pientaloalueisiin. Kehitysalueiden kuvauksissa on keskitytty eniten aseman idylliseen kyläraittiin sekä Venehjoen rantakortteleihin.

SUOSITUKSET JATKOON

Alueen jatkosuunnittelu ja visioon pääseminen vaatii karkeasti jaoteltuna kolmenlaisia toimenpiteitä:

1. Maankäytölliset toimenpiteet
2. Liikenteelliset toimenpiteet
3. Alueen imagoon liittyvät toimenpiteet

Näistä kaksi ensimmäistä on yksiselitteisiä ja ”helppo” toteuttaa, mutta ne eivät toimi yksinään. Houkutteleva ja haluttu asuinalue on aina myös imagoltaan hyvä ja siihen vaaditaan sekä kaupungin että alueen asukkaiden työpanosta.

Siksi ensimmäisiä toimenpiteitä jatkoon onkin kaavoituksen ja mahdollisten lisäselvitysten käynnistämisen lisäksi myös kylätoiminnan kehittäminen, brändin jalkautus, alueen toimijamarkkinointi sekä aseman tunnettuuden lisääminen.

Bright ideas. Sustainable change.

KYSELYN TULOSTEN YHTEENVETO

ASUKASKYSELY

- Asemanseudun nykytilasta ja tulevaisuudesta toteutettiin kaikille avoin karttapohjainen verkkokysely Maptionnaire-alustalla 10.5-6.6.2021
- Kyselyyn vastasi 191 henkilöä
- Karttamerkintöjä tuli yhteensä 787
- Kaikki ikäluokat ja roolit olivat edustettuina vastaajissa
- Suosituimmat saapumistavat asemalle olivat henkilöauto (65 %) ja kävely (40 %)

n. 50%
vastaajista

... asuu
aseman-
seudulla

... koti-
taloudessa
asuu 3
henkilöä tai
enemmän

... on 35-54
vuotiaita

... kulkee
junalla
harvemmin
kuin 1 krt / kk

ORIVESI NYKYÄÄN – KUVAAVA ADJEKTIIVI

Vilkas - **rauhallinen**

Kaupunkimainen -
maaseutumainen

Selkeä - **sekava**

Keskeinen - **syrjäinen**

Kutsuva - **luotaantyöntävä**

Siisti - **epäsiisti**

Tiivis - **väljä**

Hyvin saavutettava – huonosti
saavutettava

Moderni - **vanhahtava**

Eloisa - **pysähtynyt**

Vetovoimainen - **tylsä**

Arkinen - Juhlava

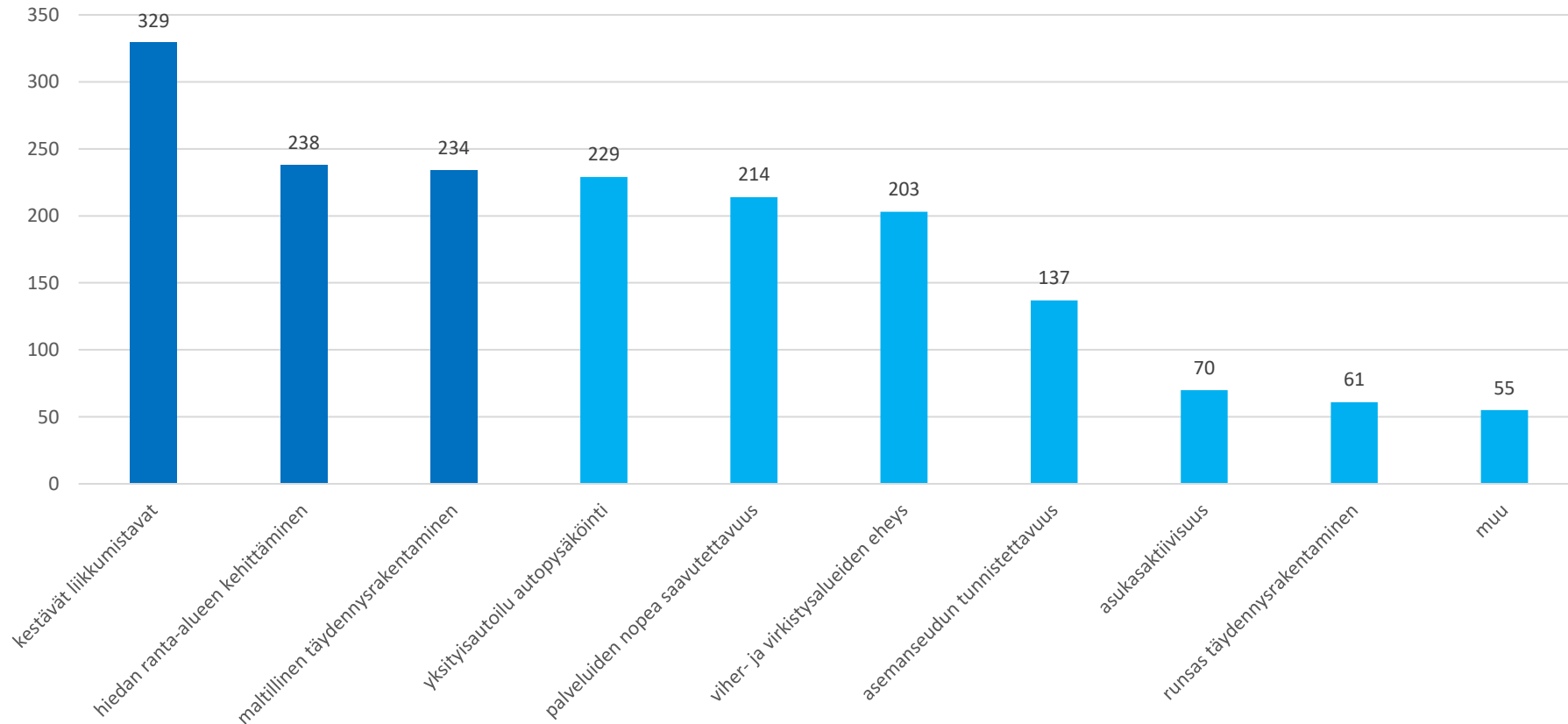
Vehreä-**harmaa**

Omaleimainen - geneerinen

Kaunis - **ruma**

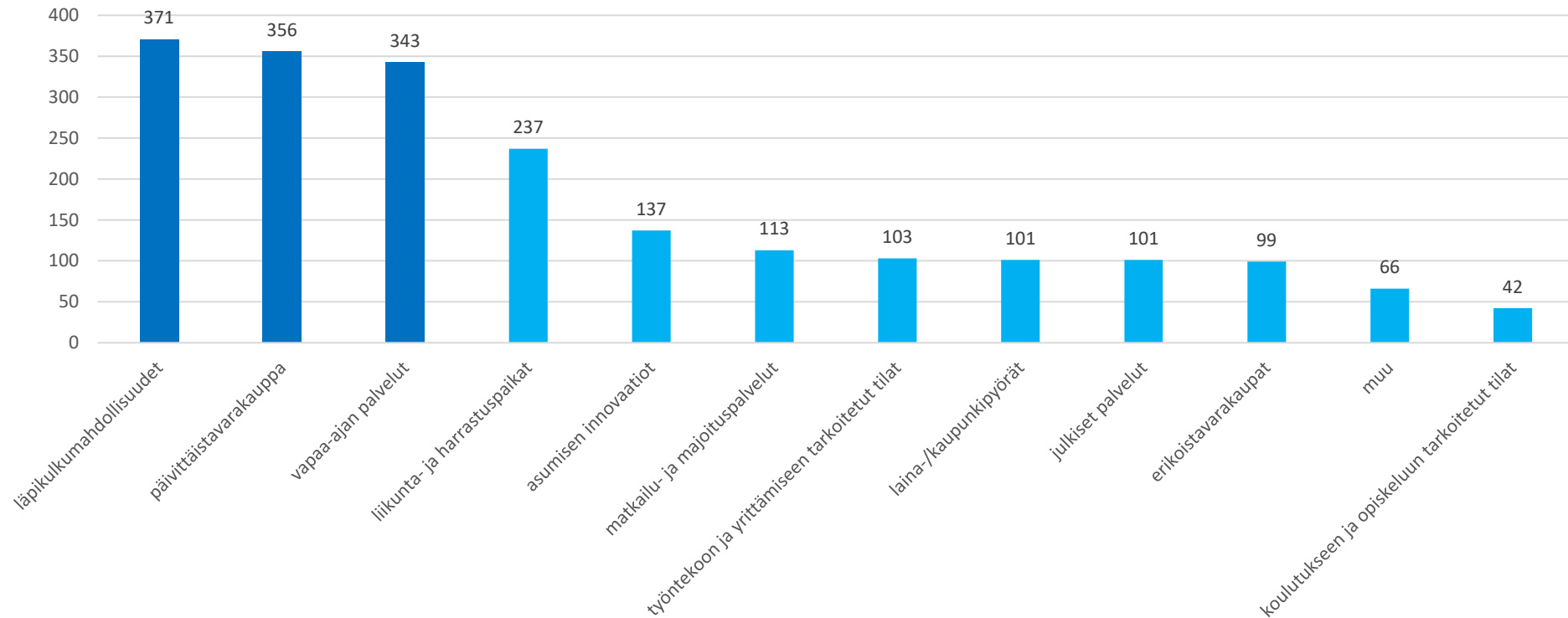
ASEMANSEUDUN TULEVAISUUS

Tärkeimmät teemat asemanseudun kehittämiseen liittyen

ASEMANSEUDUN TULEVAT TOIMINNOT

Toteutettavia toimintoja, jotka houkuttelevat tulevaisuudessa vierailemaan Oriveden asemansseudulla

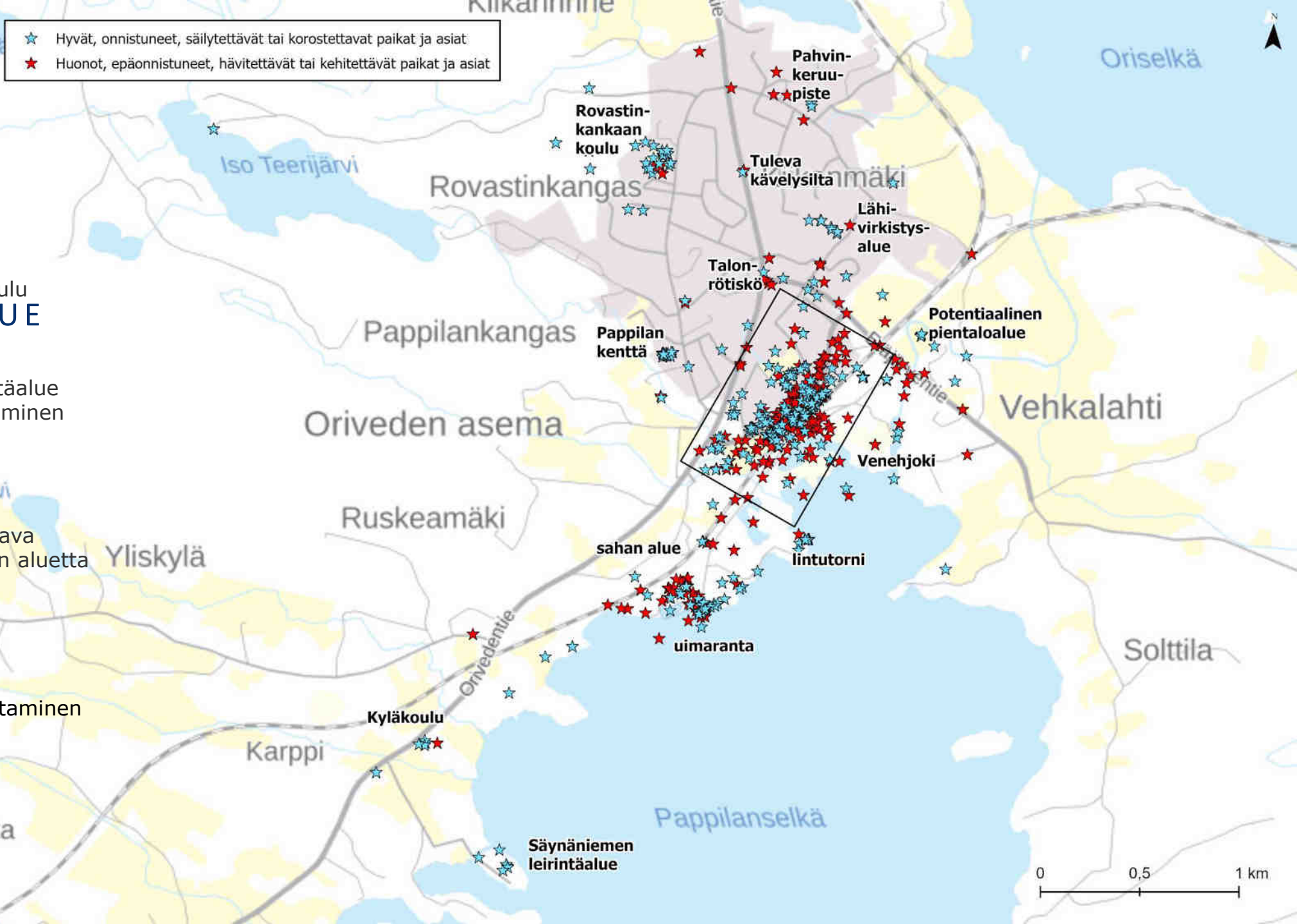
HYVÄT JA HUONOT PAIKAT JA ASIAT

Hyvät kohteet:

- Rovastinkankaankoulu
- Kyläkoulu
- Lehtimäenpuisto
- Venehjoki
- Säynäniemen leirintäalue
- Uimarannan kehittäminen virkistyskäyttöön

Huonot kohteet:

- Talon rötiskö purettava
- Koko asemanseudun aluetta siistittävä
- Sahan alueen puhdistaminen ja kehittäminen mm. asumiseen
- Lintutornin kunnostaminen

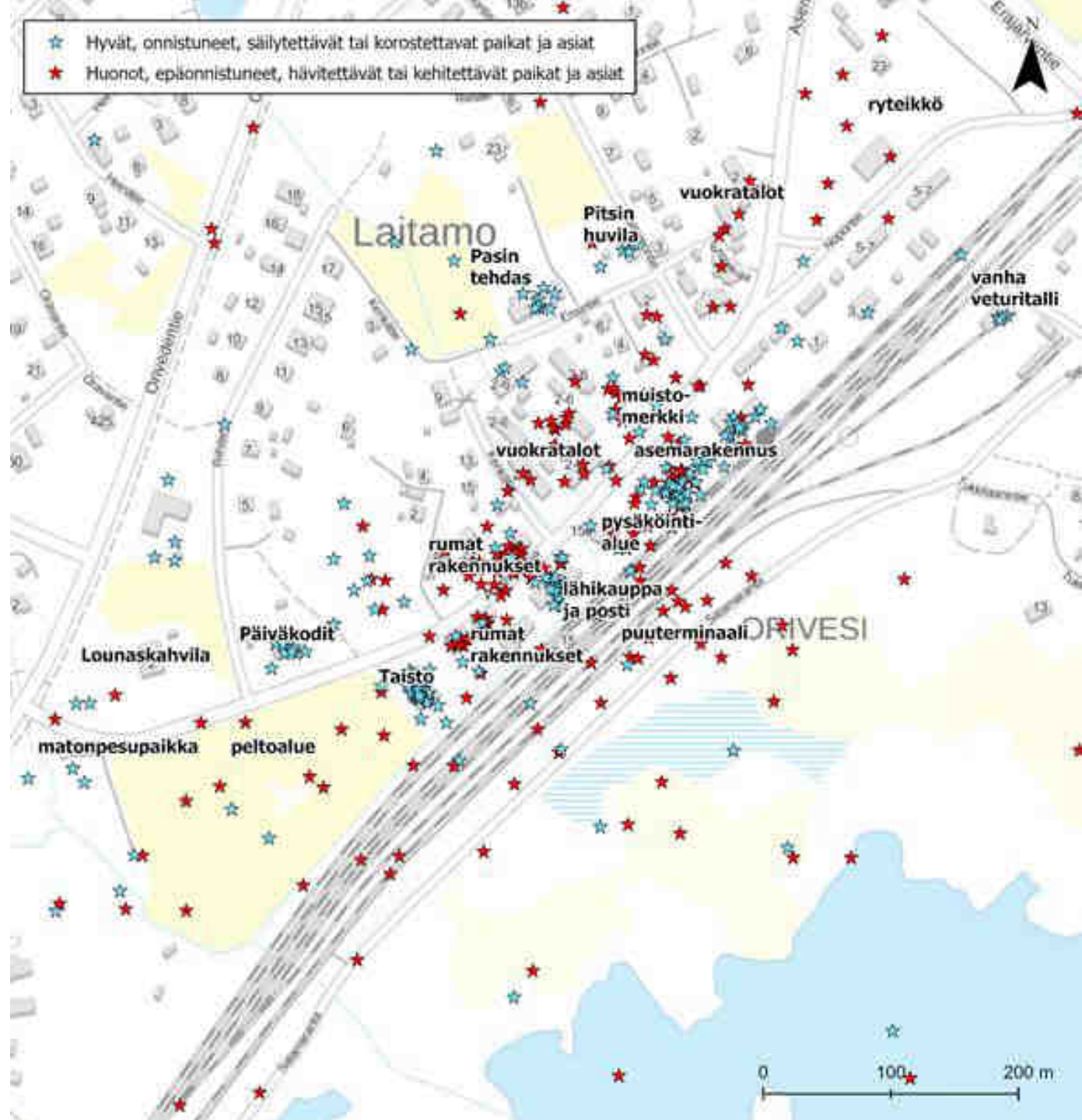
HYVÄT JA HUONOT PAIKAT JA ASIAT ASEMAN YMPÄRISTÖ

Hyvät kohteet:

- Pasin tehdas
- Pitsin huvila
- Taisto
- Asemarakennus vaatii kunnostusta
- Vanha veturitalli
- Lähikauppa ja posti
- Päiväkodit

Huonot kohteet:

- Huonokuntoisten vuokratalojen purkaminen tai kunnostus
- Puuterminaalin poistaminen
- Aseman koko alueen yleisilmeen siistiminen
- Luotaantyyntävä raideylitys
- Peltoalue hyötykäyttöön

KEHITETTÄVÄT ALUEET

- **Asemalle**
 - Odottelutiloja ja palveluja
 - Kulttuuria ja tapahtumia
 - Pysäköintiä ja lämpötolpat
 - Kaupunkipyörät
 - Esteettömiä reittejä
- **Hiedan rannan** kehittäminen virkistyskäyttöön ja asumiseen
- **Ranta-alueen** hyödyntäminen rantarakentamisessa ja uimapaikkana
- **Peltoalueelle** innovatiivista asumista
- **Lintutornin** palautus

VAIHTOEHTOISET TULEVAISUUSKUVAT

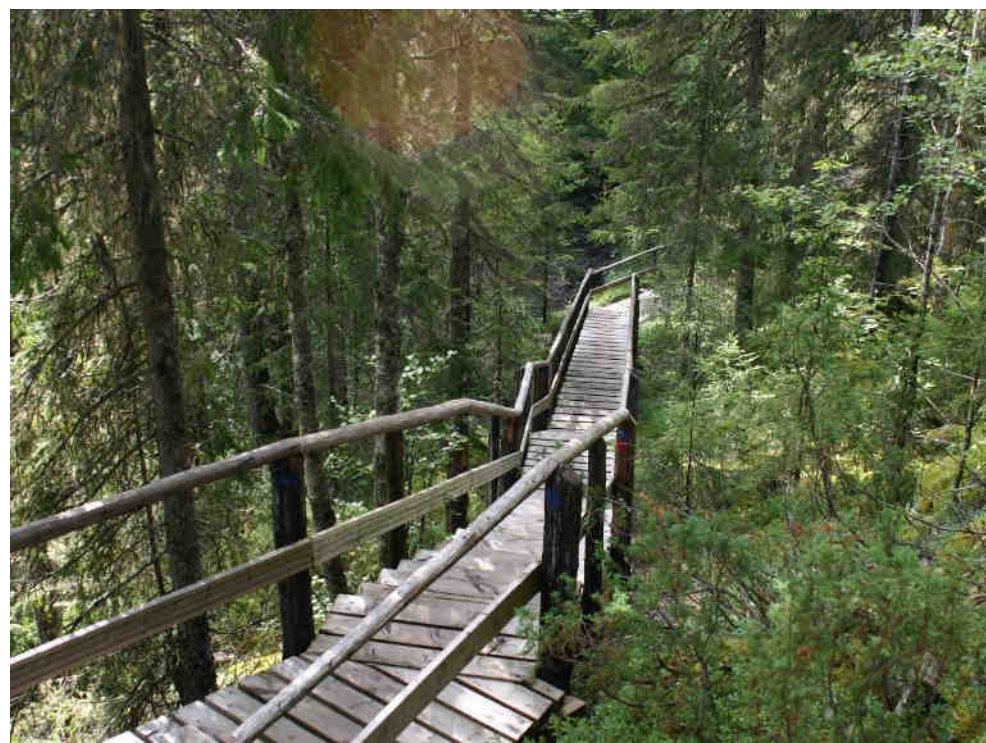
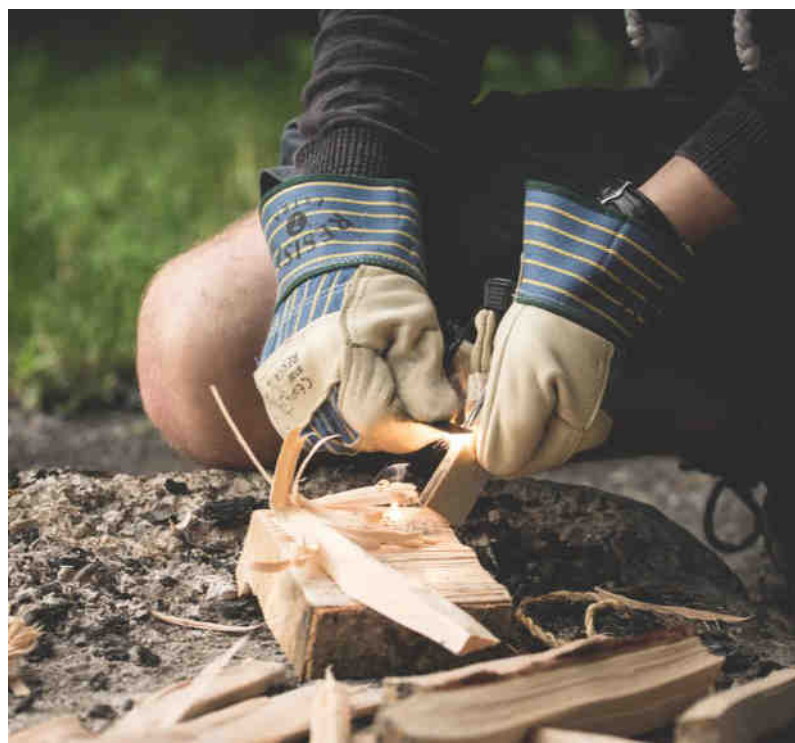

TULEVAISUUSKUVA 1: ASEMANSEUDUN IDYLLINEN KYLÄYHTEISÖ

"Kyläyhteisössä pöhisee"

RAMBOLL

MIKSI – ILMIÖT:

- ”citymaalaisuus”
- Yhteisön kaipuu
- Luonto ja turvallisuus
- Hidastava elämäntyyli

KÄYTTÄJÄRYHMÄT

- Lapsiperhe
- Kylähenkeä etsivä hipsteri
- Eläkeläinen
- Kesäasukas
- Luovan alan osaaja (taiteilija, muusikko, käsityöläinen)
- pientuottajat

RAMBOLL

VISIO 1

MISTÄ TUNNETAAN

PÄÄTOIMINNOT

Asemanseudun idyllinen kyläyhteisö

Kylämäisyys, monimuotoisen luonnon läheisyys (maaseutu, metsä), edullinen asuminen, lähituotanto, kulttuuri (esim. taide, musiikki, sirkus), kaurismäkeläisyys, käsityöläisyys, aktiivinen kyläyhteisö, yrittämisen helppous (esim. kommuuni-pienyrittäjätilan tarjoaminen)

Yhteisö/kulttuuri/kylätalo, yhteisösauna, venelaituri, josta voi vuokrata veneitä, kalastustarvikkeita ym., työtilat asumisen yhteydessä, tanssilava, paikallisyrittäjien myymälät (tuotannollisten tilojen yhteyteen), miellyttävä kävelyreitti alueella ja alueelta virkistykseen (ja keskustaan), ”Pöhinäkatu”, seuratoiminta

KESKEISET KEHITYSTOIMENPITEET

YMPÄRIVUOTISUUS

KESTÄVYYS

Arkkitehtikilpailu esim. kylätalolle ja yhteissaunalle, kylämäistä, matalaa, idyllistä ja kiinnostavaa asuinrakentamista (esim. Kartanonkoski), yhteisön ja yrittäjien toiminta tuodaan esiin Asematien katukuvassa, asukasaktiivisuuden tukeminen ja mahdollistaminen

Himoksen läheisyys (talviurheilu), kesällä reittejä vesistöillä (yhteys lähipaikkoihin), kulttuuritapahtumia ympäri vuoden

Yhteisöllisyys luo sosiaalista kestävyttä (”huolehditään naapurista”), ekologinen/kestävä rakentaminen (esim. puurakentaminen), kävelyn, pyöräilyn ja julkisen liikenteen tukeminen (kestävä liikkuminen)

KARTTA

TULEVAISUUSTARINA: CITYMAALAINEN PÄIVÄ ASEMANSEUDUN ASUKKAAN/TOIMIJAN SILMIN

Kiira asui vuosia Tampereen keskustassa, mutta kyllästyi hektiseen elämäntyyliin. Kun perheeseen syntyi lapsi, niin Kiira puolisoineen kaipasi rauhallisempaan, luonnonläheisempään ympäristöön. Erityisesti Oriveden aseman alue kiehtoi, sillä alueen virkeä pienyrittäjien ja kulttuuriammattilaisten keskittymä tarjosi kannustavan ja kiintoisan yhteisön myös Kiiran oman käsityöyrityksen tueksi. Toisaalta suurin osa Kiiran ystävistä asuu edelleen Tampereella, mutta sinne on helppo piipahtaa usein kulkevan junayhteyden takia tai lähteä vaikka treffeille uuteen ravintolaan, kun naapurin mummo vahtii lasta muutaman tunnin.

Alueelle houkutteli myös asumisen edullisuus, sillä käsityöläisenä Kiiran tulot eivät ole suuret. Kiira on aktiivinen kyläyhteisössä ja on mukana organisoimassa erilaisia tapahtumia, mm. kesäkuun käsityömarkkinoita, johon tulee ihmisiä myös kauempaa. Pienyrittäjien markkinointi yhdessä on järkevämpää kuin yksin, joten porukka järjestää erilaisia tempauksia ja markkinointia ympäri vuoden.

Alueen päiväkodit ja koulut myös helpottavat Kiiran perheen elämää, kun ei tarvitse viedä lasta kauemmas ja kaikki arjen palvelut löytyvät läheltä. Puhdas luonto tarjoaa Kiiran perheelle useita harrastusmahdollisuuksia ja kerran viikossa mennään kyläsaunaan ja pulahtamaan järvessä.”

Kiira
Käsityöläinen
36 v.

Puoliso ja 5-vuotias lapsi.

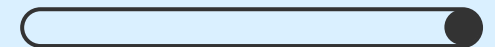

Työskentelee kotona työhuoneellaan.

 Tulotaso

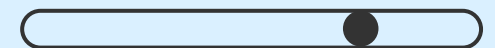

 Yhteisöllisyys

Ei koe olevansa kovin yhteisöllinen Neutraali Aktiivinen yhteisössä

 Hyvinvointi ja liikunta

Ei niin tärkeää Kohtalaisen tärkeää Todella tärkeää

SWOT

VAHVUUDET

- Maalaismaisema, moninainen luonto (metsät, järvi, pellot jne.), hieno miljö
- Junayhteys (25 min Tampereelle)
- Aktiivinen, auttavainen yhteisö ja verkostot pienviljelijöille, urheiluseuroille ja muille toimijoille (esim. kulttuuri)
- Taiston talo
- Päiväkoti tulossa
- NOPA-palvelu

HEIKKOUEDET

- Ympäristön epäsiisteys ja rähjäisyys
- Huonokuntoiset kävely- ja pyöräreitit ja muut tiet
- Puutermiinaali
- Kaoottinen liikenne puutermiinaalin ja satamaradan luona (ei hyvä asumisympäristö)
- Huonokuntoiset rakennukset

MAHDOLLISUUDET

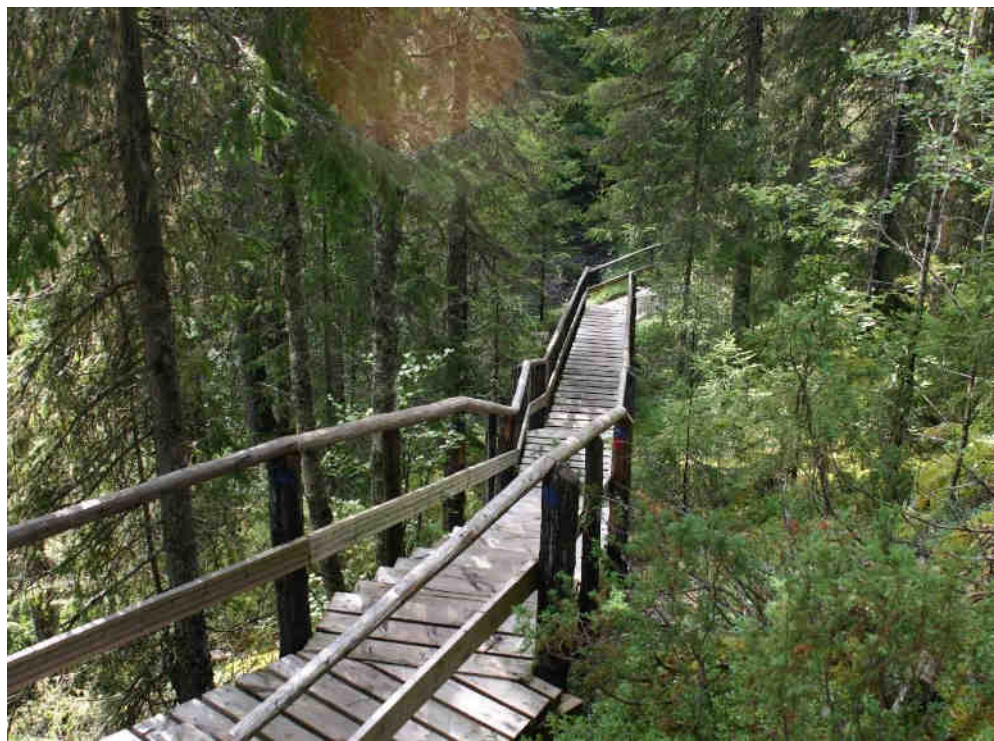
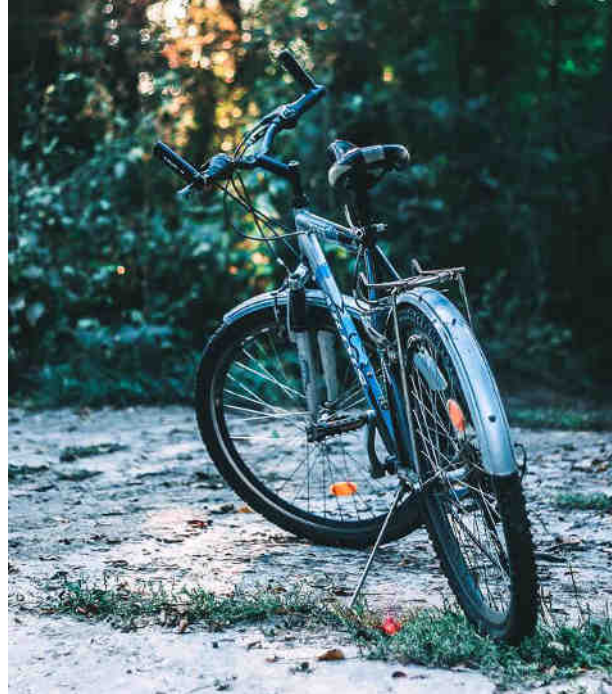
- Asemamiljöön korostaminen
- Kulttuuri- ja urheilutapahtumien kehittäminen
- Kulttuuritoimijoiden yhteisön kehittäminen (keraamikot, graafikot, pientuottajat ym.)
- Järven ranta ja sen virkistysmahdollisuudet
- Lähimatkailijat
- Potentiaalia uudisrakentamiselle/uudistamiselle

UHAT

- Halpa asuminen jo yliedustettuna (pienet ja edulliset asunnot vetävät liikaa rauhattomuutta)
- Puutermiinaalin/tavaraliikenteen toiminnan laajentaminen
- Aktiiviset kyläyhteisön henkilöt uupuvat, jos eivät saa tukea (kaupungilta tai yhteisöltä)

TULEVAISUUSKUVA 2: PENDELÖINNIN TUKEPISTE

"Puoleassa tunnissa töihin Tampereelle"

MIKSI – ILMIÖT:

- Etätönn kasvaminen
- Liikkumisen helppous
- Monipaikkaisuus
- Laadukas elämä

KÄYTTÄJÄRYHMÄT

- Nuoret asiantuntijaperheet
- Laadukasta asumista arvostavat
- Lähimatkailijat
- Luontomatkailijat
- Lähimatkailijat

RAMBOLL

VISIO 2

MISTÄ TUNNETAAN

PÄÄTOIMINNOT

Pendelöinnin tukipiste

Helppo liikkuminen kaupunkiin, luonnon läheisyys, hyvät kulkuyhteydet jopa ilman autoa rauhallisessa maaseutuidyllissä lähellä palveluja, oma rauha, rauhallinen mutta laadukas elämäntyyli, turvallinen ympäristö lapsille, kiinnostava yhteisö ja maine (tuntee yhteisönsä ja mahdollisuus vaikuttaa), laaja järvenranta-alue ja veneilymahdollisuudet, kulttuuritapahtumat (elokuvafestivaalit tms.), ”15 minuutin kaupunki”

Junavuorot useasti tunnissa, arjen perustoiminnot ja riittävät julkiset palvelut lähellä, mutta myös harrastusmahdollisuudet lähellä, coworking-tiloja (toimistohotelli?), tapahtumatilat yrityksille, verkkokaupan noutopisteet, sähköpyörät, tiiviimpi kytkentä keskusta-alueeseen

KESKEISET KEHITYSTOIMENPITEET

YMPÄRIVUOTISUUS

KESTÄVYYS

Siisti ja kiinnostava asemansuodun alue (ravintolat, kahvilat, pientoimijat), ”monimuotoinen asumisen asemakeskus”, Veturitallin viereinen tasainen alue mielenkiintoisena asuinpaikkana, ”bulevardi” luonnonsuojelualueen ja radan välistä rannalle, suurempi ruokakauppa?, kutsuttava bussi ja sähköpyörät, erilaiset vuokrauspalvelut (esim. veneet, kalastustarvikkeet, työvälineet tms.)

Puhdas ja monipuolinen luonto- ja maaseutuymäristö, Himoksen läheisyys (talviurheilu), kesällä reittejä vesistöllä (yhteys lähipaikkoihin), eräalueet, asemalaiturille tilat myös talvella junia odottaville

Kestävien liikkumismuotojen edistäminen ja korostaminen, pien- ja lähituottajien ja -yrittäjien taloudellinen kestävyys kasvaa, kun alueen asukkaat haluavat laadukkaita tuotteita ja palveluita

KARTTA

TULEVAISUUSTARINA: ETÄILIJÄ PÄIVÄ ASEMANSEUDUN ASUKKAAN SILMIN

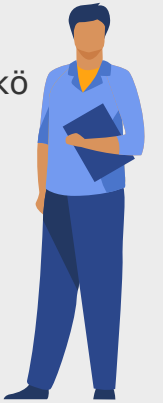
”Perttu toimii tamperelaisessa yrityksessä projektipäällikkönä ja on asunut vuosia myös ulkomailla. He ovat puolisonsa kanssa urakeskeisiä, mutta etätyön yleistyttyä he alkoivat pohtimaan asumista paikkakunnalla, jossa harrastusmahdollisuudet olisivat lähempänä ja samalla saisi enemmän tilaa asumiseen esimerkiksi oman talon kautta.

Perttu käy pari kertaa viikossa junalla toimistolla Tampereen keskustassa. Samalla saa tehtyä Stockmannilla hieman erikoisempia ruokaostoksia, mutta palata rauhalliseen kotiympäristöön. Perttu asuu asemanseudun townhouse-tyyppisessä puukerrostalossa, josta on helppo lähteä töihin, mutta samalla talossa on työhuone kummallekin etätöitä varten. Välillä Perttu hyödyntää myös seudun coworking-tiloja, joissa törmää paikallisiin yrittäjiinkin.

Perttu puolisoineen arvostaa laadukasta asumista ja hyvää ruokaa, joten paikallisten lähituottajien tuotteita ostetaan viikonlopun illallisia varten. Usein he kutsuvat myös ystäviään kylään ja vievät heitä mielellään myös järvelle veneretkelle, sillä veneitä voi vuokrata helposti rannan kahvilasta.”

RAMBOLL

Perttu
Projektipäällikkö
41 v.

Puoliso.

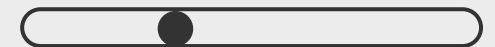
Työskentelee 2 päivää viikossa toimistolla Tampereella, muutoin etänä.

Tulotaso

Yhteisöllisyys

Ei koe olevansa kovin yhteisöllinen Neutraali Aktiivinen yhteisössä

Hyvinvointi ja liikunta

Ei niin tärkeää Kohtalaisen tärkeää Todella tärkeää

SWOT

VAHVUUDET

- Nopea työmatka junalla Tampereelle (25 min)
- Enemmän neliöitä asumiseen, jolloin myös mahdollisuus laadukkaampaan asumiseen sekä esim. työhuoneiden liittäminen kodin yhteyteen
- Lähiuottajat ja palvelualltiit yrittäjät ja sitä kautta laadukkaat tuotteet ja palvelut

HEIKKOUEDET

- Edes orivesiläiset eivät ymmärrä junan toimivuutta
- Talvella ja huonolla säällä junan odottelu epämiellyttävää odotustilojen puutteen takia
- Nuhjuinen ja rähjäinen asuinympäristö huonokuntoisilla taloilla
- Rovastinkankaalle ei mene suoraa reittiä (linkitys)

MAHDOLLISUUDET

- Asema-alueen profiilin nostaminen ja informatiivisuus
- Lähiruoan ja -tuotannon kylä (myös ravintola, joka tukisi tätä ja johon tultaisiin kauempaa)
- Ranta-alueen potentiaali, esim. venelaituri kahvilalla ja vuokrauspalveluilla, sauna, virkistystä järvellä
- Asukkaan mahdollisuus vaikuttaa omaan yhteisöön ja ympäristöön

UHAT

- Junavuorojen väheneminen
- Raskaan tavaraliikenteen (rekat ym.) lisääntyminen alueella
- Autoliikenteeseen keskittyminen

YLEISÖTILAISUUS

YLEISÖTILAISUUS 15.6.2021

- Yleisötilaisuus järjestettiin Teams-tilaisuutena 15.6. klo 17-19
- Tilaisuus oli kaikille avoin, ja siihen osallistui yhteensä 15 henkilöä
- Tilaisuudessa esiteltiin Oriveden asemanseudun kehittämisen tausta ja tavoitteet, suunnitelman eteneminen, tuloksia asukaskyselystä sekä kaksi alustavaa kehittämiskonseptia
- Työpajaosuudessa osallistujat pääsivät kommentoimaan vaihtoehtojen vahvuuksia ja heikkouksia kirjallisesti Mural-työskentelyalustalla, ja ryhmäkeskusteluissa tuomaan esille asemanseudun kehittämisen tärkeimpiä painopisteitä
- Yhteenveto tuloksista on esitetty seuraavalla sivulla

KONSEPTI 1. ASEMANSEUDUN IDYLLINEN KYLÄYHTEISÖ PLUSSAT

- ❖ **Luonto- ja virkistysarvojen korostaminen:** luontoreitit, lintutornin alueen kehittäminen ja siistiminen luontoarvot huomioiden. Luontoretkeily/-matkailu
- ❖ **Julkisen ja kevyen liikenteen kehittäminen**
- ❖ **Kartanonkosken väljempi ja pienimuotoisempi rakentaminen**
- ❖ **Yleisilmeen siistiminen**
- ❖ **Citymaalaisuus yleisilmeenä**
- ❖ **Paikkakunnan seuratoiminnan keskittymä**
- ❖ **Tapahtumat:** Hiedan rantaan tapahtumapuisto/tapahtumatori
- ❖ **Penkkejä** junaa odottaville tai muuten vaan aikaa viettäville
- ❖ **Yhteisöllisyys:** yhteisöllinen asuminen, yhteisöllisyyden kehittymisen mahdollisuudet

KONSEPTI 1. ASEMANSEUDUN IDYLLINEN KYLÄYHTEISÖ LISÄYKSET

Palvelut:

- ❖ kauppa ja kahvila paras asemaa vastapäätä
- ❖ Matkailukeskus ja sen yhteyteen nykyinen kauppa ja postipalvelut + wifi

Kaavoitus:

- ❖ yleiskaavoituksen jälkeisen asemakaavoituksen tulee olla riittävän väljää, jotta mahdollistaa toimintojen vapaamman sijoittumisen

Rakentaminen:

- ❖ Rantarakentamista.
- ❖ Yhteisöllistä asumista, korkeita taloja, joissa hyvä näköala, ei maisemallista haittaa.
- ❖ Uudisrakentaminen ei saa olla liian tiivistä, voisi muodostaa puutaloalueita (pintalot/rivitalot)
- ❖ Rakennusalan kumppaneita mukaan
- ❖ Aseman seudun citytehokkuus tulee olla Oriveden mittakaavaan sopivaa

Etätyö

- ❖ Avoimia etätyöpisteitä aseman läheisyyteen
- ❖ Asemalle kokoustiloja ja majoitusta

Liikenne:

- ❖ nykyinen ylikkuskilta koko rata-alueen yli, myös veturitallin kohdalta.
- ❖ Katu radan viereen ja nykyinen Satamarannantie muutetaan puisto/torialueelle
- ❖ Pysäköintipaikat/liityntäparkki

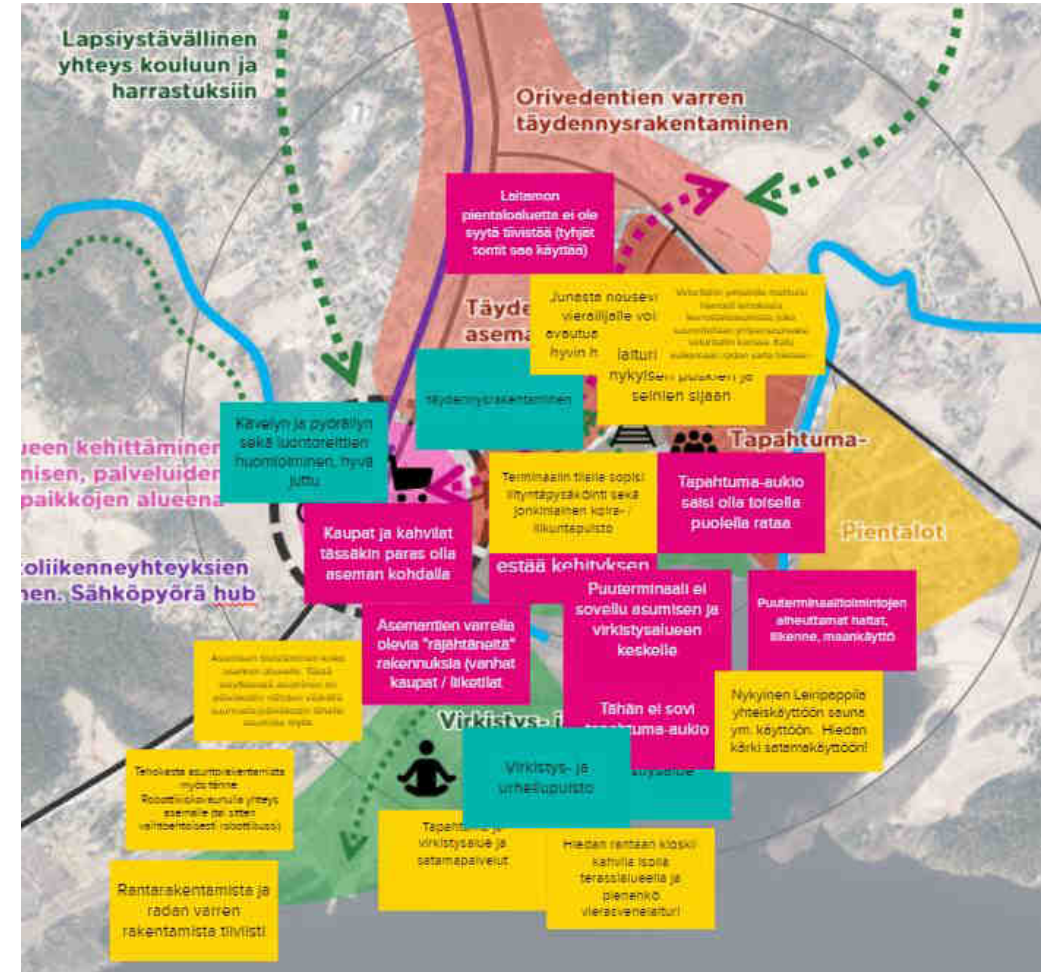
Yhteisöllisyys:

- ❖ kaupunkiviljelyä ja yhteinen hedelmäpuutarha.

KONSEPTI 2. PENDELÖINNIN TUKIPISTE PLUSSAT

- ❖ Realistisempi vaihtoehto kuin edellinen
- ❖ Luonto- ja virkistysarvojen korostaminen: luontoreitit, lisää virkistyspalveluita, virkistys- ja urheilupuisto Hiedan rannan alueelle
- ❖ Liikkumisen helppous: paikallisliikenne aseman ja keskustan välille, autottomuuteen/sähköautoihin/laina-autoihin kannustaminen, kävelyn ja pyöräilyn huomioiminen
- ❖ Rannat kaikkien käyttöön
- ❖ Kyläkoulut
- ❖ Etätömahdollisuudet
- ❖ Riittävän tehokas rakentaminen: vain riittävä asukasmäärän kasvu voi tuoda lisää junavuoroja. Täydennysrakentaminen. Laadukas ja tiivis rakentaminen aseman seudulle mm. kerrostalo, sekä rantaan arvokkaampia taloja voisi kiinnostaa asiantuntijaperheitä.

KONSEPTI 2. PENDELÖINNIN TUKEPISTE MIINUKSET

Palvelut:

- ❖ tapahtuma-aukio toiselle puolelle rataa
- ❖ Kaupat ja kahvilat aseman kohdalle
- ❖ Tarvitaan myös tehokasta liiketoimintaa, keramiikkatyöpajat ei juuri ketään elätä

Yhteisöllisyys:

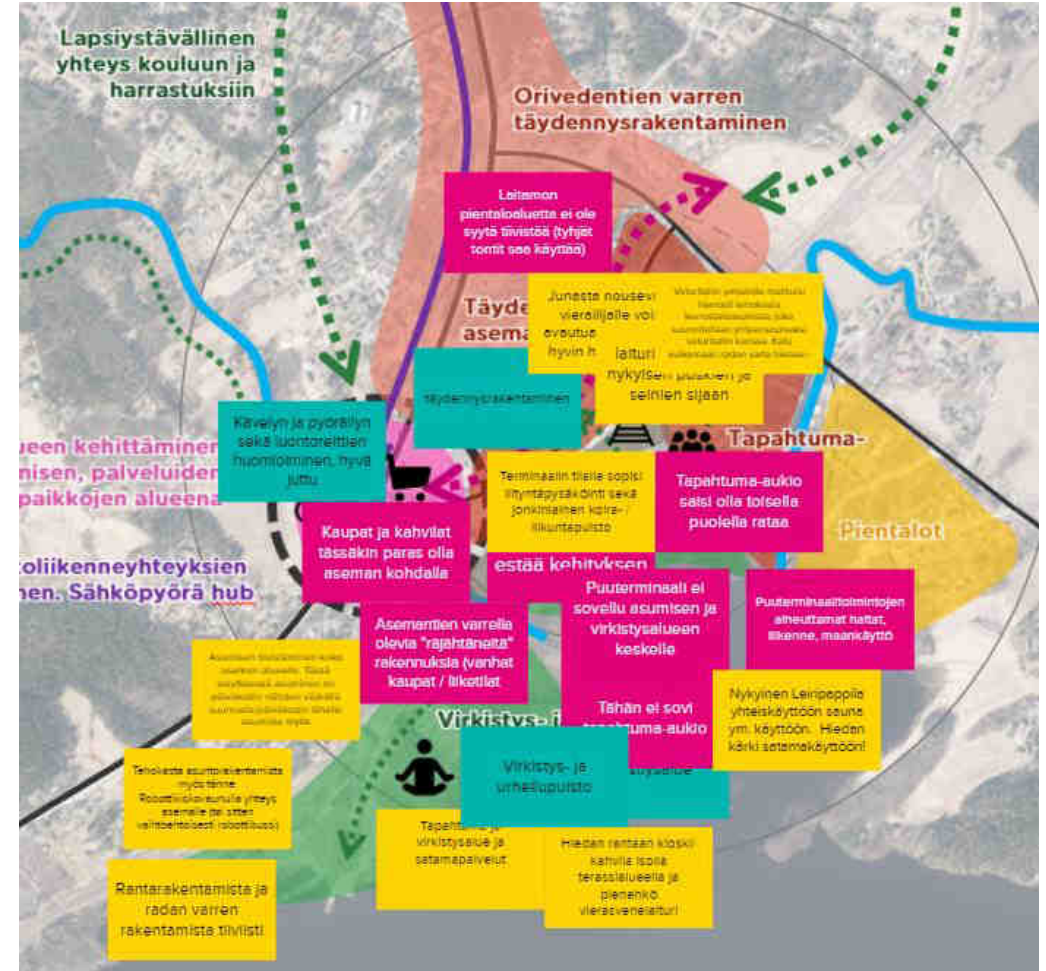
- ❖ Vanha asemarakennus kylätaloksi

Siisteys:

- ❖ Puutermiinaali pois. Puutermiinaali ei soveltu asumisen ja virkistysalueen keskelle
- ❖ Asemantien varrella olevia räjähtäneitä rakennuksia (kauppoja/liiketiloja) tulee purkaa/siistiä

Rakentaminen/kaavoitus:

- ❖ Laitamon pientaloaluetta ei ole syytä tiivistää
- ❖ Ranta-alueille ei ole osoitettu rakentamista
- ❖ Rakentamista ei saa laittaa liian lähelle rantaa, rannat kuuluvat kaikille
- ❖ Rantoja ei saa antaa liian edullisesti: Länkky on Oriveden helmi

KONSEPTI 2. PENDELÖINNIN TUKEPISTE LISÄYKSET

Kaavoitus

- ❖ yleiskaavoituksen jälkeisen asemakaavoituksen tulee olla riittävän väljää, jotta mahdollistaa toimintojen vapaamman sijoittumisen
- ❖ Ranta-alue on maakuntakaavassa asumisen laajennusalueita. Radan estevaikutus vain esteenä. Tämä estevaikutus tulee poistaa yli- tai alikululla.
- ❖ Puuterminaalien kohtalo tulee ratkaista, uuden biotalouskeskittymän suunnittelun aloittaminen, johon terminaalitoiminnot voisi siirtää ja luoda työpaikkoja.
- ❖ Puuterminaalien siirto voi tulla kyseeseen jos rakennetaan ranta-alueelle riittävästi, virkistyskäyttö ei tuo maksajia kalliille siirrolle.
- ❖ Veturitallin ympärille tehokasta kerrostaloasumista, suunnitellaan yhteensopivaksi veturitallin kanssa, katu kulkemaan radan varrella Hietaan
- ❖ Rantarakentamista ja radan varren rakentamista tiiviisti. Robottikiskovaunuilla yhteys asemalle
- ❖ Rakentamista päiväkodin läheisyyteen

Palvelut

- ❖ Hiedan rantaan tapahtuma- ja virkistysalue, satamapalvelut, vierasvenelaituri kioski/kahvila isolla terassialueella
- ❖ Nykyinen leiripappila yhteiskäyttöön, Hiedan kärki satamakäyttöön

SiiSTEYS

- ❖ Junasta nousevalle vierailijalle voisi avautua eläväinen ja hyvin hoidettu alue
- ❖ Laiturialueelle wc nykyisten puskiensa ja seinien sijaan

Liikenne

- ❖ Terminaalien tilalle liityntäpysäköinti sekä koira/liikuntapiste

YLEISET KOMMENTIT

Luottamus

- ❖ Luottoa asemanseudun kehittämiseen ja uskallusta ideoille
- ❖ Kaupungin tulee ottaa etunojaa enemmän ja uskoa kehitykseen vielä näkyvämmiin, kaupungin tulee omilla toimillaan avata lukko avata lukko eli laittaa vaikka väkisin jotain hankkeita liikkeelle

Yhteistyö

- ❖ Rakennusalan kumppaneita mukaan
- ❖ Kolmion asematie, 58 ja Eräjärventien sisällä otetaan asukkaat mukaan kartoittamaan täydennysrakentamisen paikat
- ❖ Etsitään yhteistyötahoja rakentamiseen, kuntalaiset mukana

Markkinointi

- ❖ Jonkin hankkeen valmistuttua tulee tiedotus hoitaa tehokkaasti kuntarajojen ulkopuolella, uusia yrittäjiä ja asukkaita ei paljon Oriveden sisältä asemalle muuta, ne tulevat muualta
- ❖ Markkinointia kahteen ilmansuuntaan kahdella agendalla: Tampereen suuntaan asukkaiden saamiseksi, itään ja pohjoiseen yritysten saamiseksi. Ei kaupunkiseudun yritykset vilkkaammasta ympäristöstä Orivedelle muuta, mutta itäsuomalainen yrittäjä voi mielellään tulla lähelle Tamperetta.

YHTEENVETO VAIHTOEHTOJEN KOMMENTEISTA

- ❖ **Jälkimmäinen konsepti (Pendelöinnin tukipiste) sai hieman enemmän kannatusta**
 - Konsepti koettiin **realistisempänä** vaihtoehtona. Luonto- ja virkistysarvojen korostaminen, liikkumisen helppous, kyläkoulujen säilyminen sekä tiivis rakentaminen koettiin hyväksi
- ❖ Ensimmäinen konsepti (asemaneudun idyllinen kyläyhteisö) sai plussaa yleisilmeen siistimisestä, yhteisöllisyydestä, luonto- ja virkistysarvojen korostamisesta ja Hiedan rannasta virkistys- ja tapahtumapaikkana
- ❖ **Molemmissa vaihtoehdoissa tuli miinusta puuterminaalien ja vanhojen rumien rakennusten säilyttämisestä**
- ❖ **Rantarakentaminen jakoi molemmissa vaihtoehdoissa mielipiteitä:** osa ei halunnut asutusta ollenkaan rantaan, osan mielestä rantarakentaminen toisi uusia asukkaita alueelle.
- ❖ **Yhteistyötä painotettiin:** toivottiin kunnalta rohkeampaa otetta päätöksiin, yhteistyötä rakennusalan ja paikallisten asukkaiden kanssa
- ❖ **Palveluita (kahviloita, kauppoja) toivottiin lähelle asemaa.** Samoin etätyöpisteitä toivottiin aseman lähelle. Tapahtuma-aukio toivottiin jälkimmäisessä konseptissa toiselle puolelle rataa.

YHTEENVETO RYHMIEN NOSTOISTA

- ❖ **Imagon kehittäminen** - riittävän pitkä visio, oikea skaala, kaikki elämän osa-alueet näkyvät ikkunasta, ohikulkijalle jää hyvä kuva asemanseudusta.
- ❖ **Tehokas, monipuolinen ja idyllinen asuinrakentaminen** - edellytys palveluille ja päiväkodin säilymiselle: tiivistäminen, suunnat (asematien varrelle, vuokratalojen tilalle). Kaurismäkeläisyyttä laadukkaasti, rakennusten purkaminen. Yhteisöllisyyttä ei saa purkissa, voi lähteä rakentumaan myös vaihtoehdossa 2, ennemmin kuin 1-vaihtoehdossa.
- ❖ **Palvelut raiteiden välittömään läheisyyteen** - matkakeskus, odotustilat
- ❖ **Asemanseudun ilmeen siistiminen** - Räsistäyneet rakennukset ja kasvillisuus. Talkoot mahdollisia ja osaavia tekijöitä yhteisössä valmiina - toisi myös näkyvyyttä asemanseudun yrittäjille. Esim. Jukka Tilsan kartat, omaleimaisuus
- ❖ **Aseman saavutettavuuden kehittäminen** - sujuvan pendelöinnin mahdollistaminen, liikennejärjestelyjen parantaminen, etenkin kevyt liikenne ja radan ylikulku
- ❖ **Puuterminaalien siirtämisen mahdollisuuden selvittäminen** - vaikuttaa kehittämiseen radan kummallakin puolella. Mm. pakokaasut ja lastauskolina heikentävät asumismukavuutta.
- ❖ **Ranta- ja satama-alueen hyödyntäminen:** Virkistys, vesiliikenne, rantarakentaminen - millä ehdoin mahdollista, lisäksi vetovoimaisuutta merkittävästi.
- ❖ **Asemanseudun kehittäminen yhteistyössä** - Uskoa asemanseudun kehittämiseen, yksityisten kumppaneiden ja investorien houkuttelu. Yhteistyö myös Tampereen korkeakoulujen opiskelijoiden kanssa, opiskelijoiden houkuttelu samalla myös asukkaiksi: nopeat yhteydet (ajallisesti), monimuotoinen asuntotarjonta (kerrostalot, omakotitalot), tonttien hinnankehitys ja rakentamisen palvelujen paketointi. Rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta.